

EST. **KORRES** 1996

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

της οικονομικής χρήσης από
1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A) ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	3
B) ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	10
Γ) ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1/1 – 31/12/2018	13
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.....	13
Κατάσταση αποτελεσμάτων.....	14
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος.....	15
Κατάσταση των ταμειακών ροών	16
Κατάσταση μεταβολής ιδίων κεφαλαίων	17
Επεξηγηματικές σημειώσεις	19
1. Γενικές πληροφορίες	19
2. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών	19
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης	33
4. Χρηματοοικονομικά μέσα – Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνων	34
5. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	39
6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	40
7. Υπεραξία επιχείρησης	41
8. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	42
9. Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις.....	44
10. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	45
11. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....	45
12. Αποθέματα	45
13. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.....	46
14. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	47
15. Μετοχικό Κεφάλαιο και Υπέρ το Άρτιο	48
16. Αρχές διαχείρισης κεφαλαίου	48
17. Αποθεματικά κεφάλαια	48
18. Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις – απαιτήσεις.....	49
19. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.....	51
20. Δανεισμός.....	52
21. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.....	53
22. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις.....	54
23. Πωλήσεις.....	54
24. Κόστος πωληθέντων	54
25. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	55
26. Έξοδα διάθεσης	55
27. Έξοδα διοίκησης	56
28. Λοιπά έσοδα / έξοδα	56
29. Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα	57
30. Φόρος εισοδήματος.....	57
31. Πρόταση μη διανομής μερίσματος – καταβληθέντα μερίσματα	58
32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	58
33. Δεσμεύσεις	59
34. Προσαρμοσμένα κέρδη και ζημιές αναδιοργάνωσης.....	60
35. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις.....	60
36. Αμοιβές ελεγκτών.....	61
37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.....	61

Α) ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(α) Επιδόσεις και χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου

Με την λήξη της 19ης εταιρικής Χρήσης ο Όμιλος «Κορρές Α.Ε. Φυσικά Προϊόντα» (εφεξής ως «Όμιλος») ή όπου αναφέρεται η «Κορρές Α.Ε. Φυσικά Προϊόντα» (εφεξής ως «Εταιρεία») παρουσιάζει, σύμφωνα με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του, οι οποίες έχουν συνταχθεί βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΛΠ / ΔΠΧΑ), τα παρακάτω οικονομικά στοιχεία:

Οι πωλήσεις του Ομίλου ΚΟΡΡΕΣ, κατά την χρήση του 2018, διαμορφώθηκαν στα 60.666 χιλ. ευρώ από 55.914 χιλ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 8,5%.

Στην Ελλάδα, οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 2,1%. Πρωταγωνιστές στην ανάπτυξη ήταν οι στρατηγικές κατηγορίες του προσώπου και του μακιγιάζ, οι οποίες μέσα από τα επιτυχημένα λανσαρίσματα νέων πρωτοποριακών προϊόντων καθώς και από το υψηλής απόδοσης συντονισμένου πλάνου επικοινωνίας και προώθησης τους στο κανάλι του φαρμακείου και και στο κανάλι της επιλεκτικής λιανικής, κατέγραψαν υψηλούς ρυθμούς αύξησης.

Στο εξωτερικό, στις αγορές προτεραιότητας της Ευρώπης όπως είναι η Γερμανία, η Νορβηγία, η Αγγλία κι η Γαλλία οι πωλήσεις ενισχύθηκαν κατά 7,4%. Πρέπει να σημειωθεί πως το 2ο εξάμηνο του έτους ξεκίνησαν οι πωλήσεις προς Χονγκ Κονγκ μέσω της εταιρίας Profex, γνωρίζοντας πολύ θετική ανταπόκριση. Οι πωλήσεις στην Αμερική παρουσίασαν σημαντικότερη ανάπτυξη κατά 33% λόγω της απόδοσης του HSN, του μεγαλύτερου πελάτη στις ΗΠΑ, μετά και την επιτυχή αναδιάρθρωση της ομάδας υποστήριξης από το τέλος του 2017. Τα βασικά κανάλια διανομής στην Αμερική (όπως το εταιρικό site www.korresusa.com κι η αγορά του Καναδά) συνέχισαν να αναπτύσσονται με αυξητικούς ρυθμούς αποτέλεσμα του λανσαρίσματος νέων προϊόντων και της στρατηγικής υποστήριξης.

Το μεικτό κέρδος διαμορφώθηκε σε 39.457 χιλ. ευρώ το 2018 από 36.604 χιλ. ευρώ το 2017, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 7,2%. Το περιθώριο μικτού κέρδους διαμορφώθηκε στα 65,0% από 65,5% την αντίστοιχη χρήση του 2017, σημειώνοντας μια μικρή διαφοροποίηση εξαιτίας της αλλαγής του μίγματος των αγορών στις συνολικές πωλήσεις.

Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και εξόδων αναδιοργάνωσης (Adjusted EBITDA)*, εάν αφαιρεθεί η επίπτωση των εκτάκτων Εξόδων Αναδιοργάνωσης (σύμφωνα με την σημείωση 34 στα οποία προέβη ο Όμιλος, ανήλθαν στα 7.081χιλ. ευρώ από 7.621χιλ. ευρώ το 2017. Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)** διαμορφώθηκαν στα 6.633χιλ. ευρώ το 2018 από 5.786χιλ. ευρώ το 2017, αυξημένα κατά 15%.

Οι Αποσβέσεις διαμορφώθηκαν στα 4.393χιλ. ευρώ το 2018 από 4.390χιλ. ευρώ το 2017, σταθερές στο πλαίσιο μιας σταθερής επενδυτικής πολιτικής.

Τα Αποτελέσματα προ Φόρων διαμορφώθηκαν στα -1.177χιλ. ευρώ το 2018 από -2.039χιλ. ευρώ 2017.

Τα καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ανήλθαν στα -1.552χιλ. ευρώ το 2018 στα από -2.400χιλ. ευρώ το 2017.

Τέλος, οι λειτουργικές ταμειακές ροές, διαμορφώθηκαν στα 3.532χιλ. ευρώ το 2018 από 3.941 χιλ. ευρώ το 2017.

*Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και Εξόδων Αναδιοργάνωσης (Adjusted EBITDA) υπολογίζονται ως ακολούθως από τις ενοποιημένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις:

«Μικτά κέρδη εκμεταλλεύσεως» αφαιρώντας τα «Έξοδα διοικητικής λειτουργίας», τα «Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως» και «Άλλα έξοδα εκμεταλλεύσεως» εξαιρουμένων των Εξόδων Αναδιοργάνωσης με βάση την σημείωση 34 και προσθέτοντας τις αποσβέσεις.

Η εξαίρεση των εξόδων που αφορούν: προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων, αξία καταστροφής αποθεμάτων, προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων, διαγραφή αξίας συμμετοχών ή υπεραξίας (Goodwill) και έξοδα προγραμμάτων αναδιοργάνωσης όσον αφορά τον υπολογισμό του Adjusted (προσαρμοσμένου) EBITDA είναι σύμφωνη και με το σχετικό ορισμό για το EBITDA (προσαρμοσμένο) στην από 25 Νοεμβρίου 2017 σύμβαση ομολογιακού δανείου της εταιρίας.

**Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA):

«Μικτά κέρδη εκμεταλλεύσεως» αφαιρώντας τα «Έξοδα διοικητικής λειτουργίας», τα «Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως» και τα «Άλλα έξοδα εκμεταλλεύσεως» και προσθέτοντας τις αποσβέσεις

Χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων του Ομίλου

Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου διαμορφώθηκαν το 2018 σε σύγκριση με το 2017, ως εξής:

Χρηματοοικονομικοί δείκτες	2018	2017
Δείκτης συνολικών Υποχρεώσεων προς τα Ίδια Κεφάλαια	8,9	5,5
Δείκτης Δανειακών Κεφαλαίων προς Ίδια Κεφάλαια	5,2	3,6
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	1,0	1,1
Περιθώριο της προ φόρων κερδοφορίας	-1,9%	-3,6%

- Το σύνολο των υποχρεώσεων προς τα Ίδια Κεφάλαια διαμορφώθηκε στις 8,9 φορές, από 5,5 φορές το 2017 λόγω της αύξησης των εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και της επίπτωσης της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ 15 στα Ίδια Κεφάλαια.

- Ο δείκτης Δανειακών Κεφαλαίων προς Ίδια Κεφάλαια ανήλθε στις 5,2 φορές το 2018 από 3,6 φορές το 2017 λόγω της μείωσης των Ιδίων κεφαλαίων από την επίπτωση της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ 15.

- Ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας διαμορφώθηκε στο 1,0 φορές το 2018 από 1,1 φορές το 2017.
- Το περιθώριο της προ φόρων κερδοφορίας διαμορφώθηκε στα -1,9% το 2018 από -3,6% το 2017.

(β) Σημαντικά επιτεύγματα κατά τη χρήση του 2018

Το 2018, ο Όμιλος KOPPEΣ κατέγραψε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο στην Ελλάδα όσο και στις διεθνείς αγορές στρατηγικής σημασίας.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ο Όμιλος παρουσίασε νέα, υψηλής προστιθέμενης αξίας, καινοτομικά προϊόντα σε στρατηγικές κατηγορίες, υλοποιώντας, παράλληλα, ένα ολοκληρωμένο, συντονισμένο πλάνο επικοινωνίας και προώθησής τους, οδηγώντας στην ενίσχυση των εγχώριων πωλήσεων.

Αναλυτικότερα,

-Στην κατηγορία «Περιποίηση Προσώπου», τα προϊόντα αντιγήρανσης KOPPEΣ συνέχισαν να οδηγούν την αναπτυξιακή πορεία της μάρκας, με βασικούς πρωταγωνιστές τις σειρές Μαύρη Πεύκη 3D, Λευκή Πεύκη και Καστανιά Αρκαδική, αλλά και το premium προϊόν Χρυσός Κρόκος. Ειδικότερα η σειρά Λευκή Πεύκη είναι η πιο πρόσφατη προσθήκη στην κατηγορία αντιγήρανσης KOPPEΣ, αποδεικνύοντας εκ νέου την καινοτομική προσέγγιση της μάρκας σε επίπεδο προϊόντικής ανάπτυξης. Η συλλογή Λευκή Πεύκη για τις ιδιαίτερες ανάγκες του δέρματος μετά την εμμηνόπαυση εμπνέεται από την ελληνική φύση, τεκμηριώνεται από την επιστημονική έρευνα και εμπλουτίζει την παγκόσμια γνώση. Η ισχυρά αντιγηραντική Λευκόδερμος Πεύκη από την περιοχή Κρανιά της Πίνδου είναι η νέα ανακάλυψη της KOPPEΣ σε συνέχεια της πολυετούς έρευνας και μελέτης των πρωτόγνωρων ιδιοτήτων των αιωνόβιων δένδρων. Στο πλαίσιο νέας πρωτογενούς έρευνας της KOPPEΣ σε συνεργασία με το Τμήμα Φαρμακευτικής και το Τμήμα Βιολογίας (ερευνητική κατεύθυνση Μοριακής & Κυτταρικής Γήρανσης) του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η Λευκόδερμος Πεύκη διακρίθηκε για την ισχυρή αντιγηραντική, αντιοξειδωτική και λευκαντική δράση της. Η KOPPEΣ εισήγαγε για πρώτη φορά αυτό το νέο ισχυρό αντιγηραντικό φυσικό συστατικό ελληνικής προέλευσης στην παγκόσμια βιβλιοθήκη συστατικών (INCI), συμβάλλοντας στην εξέλιξη της βιομηχανίας φυσικής ομορφιάς. Η Λευκόδερμος Πεύκη και συγκεκριμένα το εκχύλισμα που προέρχεται από το φλοιό του δένδρου και το οποίο παράγει η KOPPEΣ, χρησιμοποιείται για πρώτη φορά σε καλλυντική φόρμουλα, στη νέα σειρά Λευκή Πεύκη. Με κεντρικό μήνυμα «Επιδερμίδα χωρίς ηλικία» υλοποιήθηκε ολοκληρωμένο πλάνο υποστήριξης της νέας σειράς, αξιοποιώντας όλα τα κανάλια επικοινωνίας, μεταξύ των οποίων τηλεόραση, έντυπα, προωθητικές ενέργειες και δημιουργικές προβολές στα σημεία πώλησης.

-Στην κατηγορία «Μακιγιάζ», η οικογένεια προϊόντων για τα χείλη Morello συνέχισε να πρωτοστατεί, με τη θέση της να ισχυροποιείται με νέα προϊόντα, όπως τα Morello Voluminous Lipgloss και τα Morello Matte Lipstick. Παράλληλα, η νέα Drama Volume Volcanic Minerals Mascara συγκαταλέγεται στα ιδιαίτερα επιτυχημένα λανσαρίσματα μακιγιάζ του 2018, αποτελώντας πλέον best-selling κωδικό.

-Στην κατηγορία «Αντηλιακή Προστασία», η νέας γενιάς σειρά αντηλιακής προστασίας Κόκκινο Σταφύλι, για απόλυτη προστασία από τον ήλιο και τη γήρανση, παρέμεινε κύριος μοχλός ανάπτυξης για την KOPPEΣ, καθώς στη συλλογή προστέθηκε και η εκδοχή κατάλληλη για τις λιπαρές / μικτές επιδερμίδες. Παράλληλα, η εταιρεία υλοποίησε για τρίτη χρονιά την επιτυχημένη καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης #stopunageing, επισημαίνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις του ήλιου στο δέρμα και μεταφέροντας με συνέπεια το μήνυμά της ανάγκης προστασίας από την ηλιακή ακτινοβολία με εξειδικευμένα προϊόντα, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η καμπάνια έτυχε ευρείας προβολής σε social media, digital τίτλους και έντυπα μέσα ως αποτέλεσμα της θετικής αποδοχής της από το κοινό των digital influencers και των δημοσιογράφων αντίστοιχα. Παράλληλα, υποστηρίχθηκε με κατάλληλη δημιουργική προβολή και προωθητικό υλικό στα σημεία πώλησης.

ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

-Στη Βόρεια Αμερική (2^η μεγαλύτερη αγορά μετά την Ελλάδα), ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του εταιρείας συνέχισε να ενδυναμώνει τη μάρκα στα σημαντικά κανάλια διανομής όπως το τηλεοπτικό κανάλι HSN, και στο Korresusa.com, ενώ πέτυχε και συνεργασίες με νέους retailers όπως το Macys.

-Στην Ευρώπη, πρωταγωνιστές συνεχίζουν να είναι οι Γερμανία, Νορβηγία, Γαλλία και Αγγλία. Επιπλέον, ο όμιλος ξεκίνησε νέα συνεργασία στην αγορά της Ιταλίας και της Μάλτας. Στην Γερμανία, πέτυχε διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης στις πωλήσεις προερχόμενο κυρίως από την θετική πορεία των βασικών retailers σε Γερμανία (Muller, Budnikowsky) και Ελβετία (Coop, Globus), το λανσάρισμα νέων προϊόντων, την περαιτέρω αύξηση της αναγνωσιμότητας της μάρκας μέσω προωθητικών ενεργειών καθώς και των νέων πελατών στο κανάλι E-Commerce. Στη Νορβηγία, ο Όμιλος KOPPEΣ με παρουσία στα VITA -μία από τις πιο επώνυμες αλυσίδες καταστημάτων καλλυντικών με πολύ υψηλή συμμετοχή σε μερίδιο στην αγορά καλλυντικών της χώρας- συνέχισε μέσω λανσαρίσματος νέων προϊόντων. Στην Αγγλία, η ενίσχυση της διανομής στις αλυσίδες Wait Rose και Sainsbury's, καθώς και η οργανική ανάπτυξη σε στρατηγικά κανάλια όπως το e-commerce και το πολυκατάστημα Marks & Spenser, οδήγησαν σε περαιτέρω ανάπτυξη των πωλήσεων στην αγορά. Τέλος, ο όμιλος πέτυχε την είσοδο του στην αγορά της Ιταλίας μέσω της αλυσίδας Marionnaud και της Μάλτας.

-Επιπροσθετα, το 2^ο εξάμηνο του 2018 ξεκίνησαν οι πωλήσεις προς Χονγκ Κονγκ μέσω της εταιρείας Profex, γνωρίζοντας πολύ θετική ανταπόκριση.

Η ΕΞΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ NISSOS HOLDINGS (CY) LTD

Στις 27 Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία ανακοίνωσε την από 24 Δεκεμβρίου 2017 επενδυτική συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ (i) της Nissos Holdings (CY) Ltd., (ii) της NHPEA Maiden Holding B.V. (NHPEA), (iii) της Profex, (iv) του κ. Γεωργίου Κορρέ, (v) του κ. Απόστολου Κορρέ και της (vi) κας Ελένης Φιλίππου.

Στο πλαίσιο και σε εκτέλεση της Επενδυτικής Συμφωνίας, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Την 2^η Ιανουαρίου 2018, ολοκληρώθηκε η εισφορά από τον Γεώργιο Κορρέ προς την εταιρεία Nissos Holdings (CY) Ltd., (NISSOS), η οποία κατά την παρούσα χρονική στιγμή ανήκε εξ ολοκλήρου στον Γιώργο Κορρέ, 3.240.082 μετοχές, ήτοι 23,85%, των μετοχών της KOPPEΣ σε κάλυψη αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της NISSOS που αποφασίστηκε την 28.12.2017 για ίδιο αριθμό μετοχών και ποσοστού στην NISSOS.
- Την 31^η Ιανουαρίου 2018 η NISSOS, απέκτησε από την Arnet Ltd (με απώτατη ελέγχουσα την κα. Αλεξία Δαυίδ), τον κ. Περικλή Σταματιάδη (άμεσα και έμμεσα, μέσω της ελεγχόμενης εταιρείας Aggina Investment Ltd), τον κ. Γεώργιο Κορρέ και την Damma Holdings A.E. (με απώτατο ελέγχοντα τον κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλο) μετοχές που αντιπροσωπεύουν το 13,25%, 12,73%, 6,61% και 5,12% αντίστοιχα, καθώς και επιπλέον ποσοστό 19,42% του μετοχικού κεφαλαίου της KOPPEΣ, δυνάμει συμφωνητικών εξαγοράς

μετοχών που συνήψε με λοιπούς μετόχους της KOPPEΣ, ήτοι συνολικό ποσοστό 57,13% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της KOPPEΣ σε τιμή κτήσης €5,08 ανά Μετοχή.

Η ως άνω εξαγορά καλύφθηκε με αύξηση που έγινε μέσω καταβολής μετρητών και παραίτησης του δικαιώματος προτίμησης του κ. Γεωργίου Κορρέ υπέρ των ΝΗΡΕΑ (με απώτατο ελέγχοντα την Morgan Stanley) και Profex και την έκδοση 9.518.263 νέων μετοχών της NISSOS ονομαστικής αξίας €0,39 και τιμής έκδοσης €5,08. Μέσω της εν λόγω αύξησης, οι ΝΗΡΕΑ και Profex απέκτησαν 56,0% και 14,0%, αντίστοιχα, του μετοχικού κεφαλαίου της NISSO, καταβάλλοντας συνολικά το ποσό των €48,3 εκατ.

- Παράλληλα, κατά την 31^η Ιανουαρίου 2018, ο κ. Απόστολος Κορρές και η κα. Ελένη Φιλίππου, εισέφεραν στην NISSOS 187.520 και 648.250 μετοχές της KOPPEΣ αντίστοιχα, ήτοι 1,38% και 4,77% των μετοχών της KOPPEΣ, ονομαστικής αξίας €0,39 εκάστης και ανέλαβαν αντίστοιχα 187.670 και 648.769 μετοχές της NISSOS, προκειμένου να διατηρήσουν το ίδιο ποσοστό συμμετοχής ήτοι 1,38% και 4,77% αντίστοιχα και στην NISSOS.
- Σύμφωνα με τα παραπάνω η νέα μετοχική σύνθεση της NISSOS διαμορφώνεται ως εξής: ΝΗΡΕΑ Maiden Holding B.V. (56,0%), Γεώργιος Κορρές (23,85%), Profex Inc (14,0%), Ελένη Φιλίππου (4,77%) και Απόστολος Κορρές (1,38%).

Συνεπεία των ανωτέρω και δεδομένου ότι πριν τις παραπάνω ενέργειες η NISSOS κατείχε ήδη άμεσα 3.240.082 Μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 23,85% των Μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της KOPPEΣ, κατά την Ημερομηνία εισόδου νέων μετόχων στην NISSOS, η NISSOS απέκτησε περαιτέρω 8.597.982 Μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό περίπου 63,28% των Μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της KOPPEΣ, και ως εκ τούτου κατέστη κύριος συνολικά 11.838.064 Μετοχών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 87,13% των Μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Κατόπιν των ανωτέρω η NISSOS κατέστη υπόχρεος για την υποβολή της Δημόσιας Πρότασης, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του Νόμου.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της Δημόσιας Πρότασης τα πρόσωπα που ενεργούν συντονισμένα με την NISSOS, βάσει του άρθρου 2 (ε) του Νόμου είναι: (i) ο κ. Γεώργιος Κορρές, (ii) η Morgan Stanley ως πρόσωπο που έχει τον απώτατο έλεγχο του Προτείνοντος, (iii) οι, MS Holdings Incorporated, Morgan Stanley Private Equity Asia IV Inc., Morgan Stanley Private Equity Asia IV L.L.C., North Haven Private Equity Asia IV Limited Partnership, North Haven Private Equity Asia IV Holdings Limited, ΝΗΡΕΑ IV Holdings Coöperatief U.A. και η ΝΗΡΕΑ Maiden Holding BV που ελέγχονται από την Morgan Stanley και μέσω των οποίων η τελευταία ελέγχει την NISSOS, καθώς και (iv) τα λοιπά πρόσωπα που ελέγχονται (κατά την έννοια του άρθρ. 3 παρ. 1 (γ) του Ν.3556/2007) από τον κ. Γεώργιο Κορρέ και την Morgan Stanley (από κοινού τα «Συντονισμένα Πρόσωπα»).

Την 07.02.2018, η NISSOS ξεκίνησε τη διαδικασία της Δημόσιας Πρότασης, ενημερώνοντας εγγράφως την ΕΚ και το Διοικητικό Συμβούλιο της KOPPEΣ σχετικά με την υποβολή της και υποβάλλοντάς τους συγχρόνως σχέδιο του Πληροφοριακού Δελτίου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, παρ. 1, του Νόμου, καθώς και την Έκθεση Αποτίμησης όπως προβλέπεται στο άρθρο 9, παρ. 6 του Νόμου.

Η Δημόσια Πρόταση αφορά στην απόκτηση του συνόλου των Μετοχών, τις οποίες δεν κατείχε, άμεσα ή έμμεσα, ο Προτείνων κατά την 31.01.2018, ήτοι 1.748.436 Μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 12,87% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας.

Η Δημόσια Πρόταση διενεργείται με βάση το Ν.3461/2006 «Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2004/25/Ε.Κ. σχετικά με τις Δημόσιες Προτάσεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και τα οριζόμενα στο παρόν Πληροφοριακό Δελτίο.

Την 21^η Φεβρουαρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ενέκρινε, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν.3461/2006 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, το πληροφοριακό δελτίο της Υποχρεωτικής Δημόσιας Πρότασης (η «Δημόσια Πρόταση») που η εταιρεία με την επωνυμία «NISSOS HOLDINGS (CY) LTD» είχε απευθύνει προς τους μετόχους της εταιρείας «KOPPEΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ» (η «Εταιρεία»). Ως περίοδος αποδοχής κατά τη διάρκεια της οποίας οι Μέτοχοι δύναται να δηλώνουν την αποδοχή της Δημόσιας Πρότασης με την υποβολή σχετικής έγγραφης δήλωσης αποδοχής (η «Δήλωση Αποδοχής») σε οποιοδήποτε υποκατάστημα της Διαχειρίστριας στην Ελλάδα θα διαρκέσει τέσσερις (4) εβδομάδες, με έναρξη στις 26.03.2018 στις 8:00 π.μ. (ώρα Ελλάδος) και λήξει στις 23.04.2018, με το τέλος του ωραρίου λειτουργίας των τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Κατά την υποβολή της Δημόσιας Πρότασης, η NISSOS ανακοίνωσε ότι προτίθεται να αποκτήσει επιπλέον Μετοχές της Εταιρείας, μέσω του Χ.Α., έναντι τιμήματος ίσου με το Προσφερόμενο Τίμημα κατά το χρονικό διάστημα από την Ημερομηνία της Δημόσιας Πρότασης, μέχρι τη λήξη της Περιόδου Αποδοχής. Επίσης ανακοίνωσε ότι όλες οι αποκτήσεις Μετοχών θα δηλώνονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 24, παρ. 2 του Νόμου, καθώς και τις διατάξεις του Ν. 3556/2007 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 596/2014 (MAR), όπου απαιτείται.

Σημειώνεται ότι από την Ημερομηνία υποβολής της Δημόσιας Πρότασης 7.2.2018 μέχρι και την 13.4.2018 η NISSOS απέκτησε 1.244.680, μέσω Χ.Α., Μετοχές, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό περίπου [9,2%] του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας σε τιμή ανά Μετοχή ίση με το Προσφερόμενο Τίμημα και προέβη στις κατά νόμο ανακανώσεις. Συνεπώς κατά την 13.4.2018, ο Προτείνων κατείχε άμεσα 12.082.744 Μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 96,29% των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας.

Με δεδομένο ότι κατά την Ημερομηνία του Πληροφοριακού Δελτίου, η NISSOS κατείχε συνολικά Μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 90% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της KOPPEΣ, μετά την ολοκλήρωση της Δημόσιας Πρότασης, η NISSOS, υπέβαλε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (η «Ε.Κ.») αίτημα για την άσκηση του δικαιώματος εξαγοράς των κοινών, ονομαστικών, άυλων, μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας ονομαστικής αξίας €0,39 εκάστη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 3461/2006 (ο «Νόμος») (στο εξής το «Δικαίωμα Εξαγοράς»). Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στην αίτηση, την 23η Απριλίου 2018 (ημερομηνία κατά την οποία έληξε η περίοδος αποδοχής) και μετά την ολοκλήρωση της εξωχρηματιστηριακής μεταβίβασης των προσφερόμενων μετοχών στο πλαίσιο της από 7 Φεβρουαρίου 2018 υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης που είχε υποβάλει ο Προτείνων (η NISSOS), ο Προτείνων κατείχε συνολικά 13.200.461 μετοχές της Εταιρείας, ήτοι ποσοστό 97,16% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Επιπλέον βάσει των αγορών μετοχών της Εταιρείας που έκτοτε προέβη μέχρι και τις 7.5.2018, ο Προτείνων κατείχε 13.213.156 μετοχές της Εταιρείας, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 97,25% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Κατόπιν των

ανωτέρω, ο Προτείνων, με την αίτησή του προς την Ε.Κ., αιτήθηκε την έγκριση της άσκησης του Δικαιώματος Εξαγοράς των υπολοίπων μετοχών της Εταιρείας τις οποίες δεν κατείχε ο ίδιος, ήτοι συνολικά 373.344 κοινών ονομαστικών, άυλων, μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 2,75% επί του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, προσφέροντας αντάλλαγμα ίσο με το προσφερόμενο τίμημα της Δημόσιας Πρότασης, ήτοι το ποσό των €5,08 ανά μετοχή, σε μετρητά. Η πρόθεση του Προτείνοντος να ασκήσει το Δικαίωμα Εξαγοράς περιλήφθηκε στην παράγραφο 2.15 του πληροφοριακού δελτίου της Δημόσιας Πρότασης, το οποίο εγκρίθηκε την 21η Μαρτίου 2018 από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Κ.

Κατόπιν της άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς εκ μέρους της NISSOS, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Νόμου, αναφορικά με τις Μετοχές των υπολοίπων μετοχών της Εταιρείας και το Δικαίωμα Εξόδου για τους Μετόχους που δεν αποδέχθηκαν τη Δημόσια Πρόταση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Νόμου, από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της Δημόσιας Πρότασης, απέκτησε χρηματιστηριακά σε μετρητά σε τιμή ίση με το Προσφερόμενο Τίμημα όλες τις Μετοχές που της προσφέρθηκαν, και δημοσιοποίησε και το Δικαίωμα Εξόδου των Μετόχων, συνεπώς στο πέρασ της ανωτέρω διαδικασίας που έλαβε χώρα στις 5-7-2018 η NISSOS απέκτησε το 100% του συνόλου των μετοχών και προέβη στην σχετική ανακοίνωση.

Εν συνεχεία, δυνάμει της από 12-07-2018 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της η Εταιρεία αποφάσισε τη διαγραφή του συνόλου των κοινών ονομαστικών αύλων μετά ψήφου μετοχών της, ήτοι 13.586.500 μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,48 εκάστης από τα συστήματα διαπραγμάτευσης του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Με την υπ' αριθμ. 825/02-08-2018 απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αλλά και το από 02-08-2018 Δελτίο Τύπου του Χρηματιστηρίου Αθηνών εγκρίθηκε και αποφασίστηκε η ως άνω διαγραφή. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθμ. 1227725/04-09-2018 ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. περί καταχώρησης της ως άνω από 12-07-2018 Απόφασης ολοκληρώθηκε η σχετική διαδικασία διαγραφής των ως άνω μετοχών, συνεπώς η εταιρεία δεν διατηρεί πλέον αύλες μετοχές στο σύστημα αύλων τίτλων του Κεντρικού Αποθετηρίου Αθηνών .

Στο πλαίσιο της παραπάνω επενδυτικής συμφωνίας η Profex και η KOPPEΣ σύναψαν σύμβαση αποκλειστικής διανομής και χρήσης σημάτων σύμφωνα με την οποία η Profex ανέλαβε την διανομή των προϊόντων της KOPPEΣ στην Κίνα, στο Χονγκ Κονγκ και στο Μακάου.

Τέλος η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της, Εταιρείας η οποία έλαβε χώρα την Πέμπτη 17/05/2018 εξέλεξε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας το οποίο απαρτίζεται από τους κ.κ. Απόστολο Κορρέ/Εκτελεστικό μέλος, Γεώργιο Τενεδιώτη/Εκτελεστικό μέλος, Jan-Dries Mulder/Μη Εκτελεστικό μέλος, Πέτρο Κατσούλα/Ανεξάρτητο μέλος και Ιωάννη Νικολακόπουλο/ Ανεξάρτητο μέλος. Αντίστοιχα το νεοεκλεγέν Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα την ίδια ημέρα εξέλεξε ως Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο τον κο Απόστολο Κορρέ στον οποίο και ανέθεσε την γενική εκπροσώπηση της εταιρείας, σύμφωνα και με όσα ειδικότερα αναφέρονται στο από 17-5-2019 Πρακτικό ΔΣ.

(γ) Εκτιμήσεις για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων κατά την επόμενη χρήση 2019

Το 2019, αποτελεί σημαντικό έτος για τον Όμιλο KOPPEΣ σε συνέχεια των εξελίξεων μετά την απόκτηση των μετοχών της KOPPEΣ από την NISSOS, καθώς στόχος είναι η ενίσχυση της αναπτυξιακής στρατηγικής, με την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας της μάρκας στις υφιστάμενες αγορές, καθώς και την επέκταση σε νέες αγορές (Κίνα και εν συνεχεία σε άλλες περιοχές της Ασίας).

Αναλυτικά,

Στην Ελλάδα, ο Όμιλος συνεχίζει να εστιάζει στην, στρατηγικής σημασίας, κατηγορία φροντίδας προσώπου. Σε αυτό το πλαίσιο, το 2019 σηματοδοτεί το πρώτο επαναλανσάρισμα της εμβληματικής σειράς Άγριο Τριαντάφυλλο που «γεννήθηκε» μαζί με τη μάρκα KOPPEΣ το 1996. Για πρώτη φορά μετά από 23 χρόνια, αυτή η best-selling συλλογή – συνώνυμο του λαμπερού δέρματος - ανανεώνεται με νέες καινοτομικές φόρμουλες και πρωτοποριακά φυσικά δραστικά - όπως η Super Vitamin C που χαρακτηρίζεται ως το golden standard της vitamin C - για κλινικά αποδεδειγμένα ορατά αποτελέσματα. Ξεχωριστή θέση καταλαμβάνει το νέο προϊόν Άγριο Τριαντάφυλλο Διφασικό Booster με 15% Super Vitamin C το οποίο έχει ήδη βραβευθεί από το δημοφιλές αμερικάνικο Allure στο πλαίσιο των Best of Beauty Awards.

Παράλληλα, εντός του 2019 επαναλανσάρεται και η συλλογή μακιγιάζ Άγριο Τριαντάφυλλο βασισμένη σε προηγμένη τεχνολογία second-skin και ευεργετικά φυσικά συστατικά, όπως το trademark λάδι Άγριο Τριαντάφυλλο και η βιταμίνη C.

Τέλος η παράδοση - πηγή έμπνευσης για την KOPPEΣ - συναντάει την επιστήμη και την έρευνα, καλύπτοντας την πιο βασική ανάγκη της επιδερμίδας - την ενυδάτωση -, με τον πλέον προηγμένο συνδυασμό της τεχνολογίας των πρεβιοτικών και προβιοτικών με το ωφέλιμο γιαούρτι και πλήθος άλλων ισχυρών φυσικών δραστικών, στη νέα συλλογή Ελληνικό Γιαούρτι για 48ωρη ενυδάτωση και υγιή όψη του δέρματος.

- Στο εξωτερικό, ο Όμιλος θα επικεντρωθεί στην περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων στρατηγικών αγορών όπως είναι η Αμερική και στην Ευρώπη, η Γερμανία, η Νορβηγία κι η Γαλλία, ενώ παράλληλα μέσω έναν εκ των μετόχων της, την Profex, θα επεκταθεί στην Κίνα & το Χονγκ Κονγκ αλλά και σε άλλες περιοχές της Ασίας.

Συγκεκριμένα,

- Στην Βόρεια Αμερική, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του εταιρείας KORRES USA Ltd θα ενισχύσει την μάρκα με νέα στρατηγικά προϊόντα και με προωθητικές ενέργειες στα Korresusa.com, στο τηλεοπτικό κανάλι HSN και σε νέους retailers.
- Στη Γερμανία, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής της εταιρείας D-A-CH GmbH δραστηριοποιείται σε 3 αγορές -Γερμανία, Αυστρία και Ελβετία, με παρουσία σε άνω των 700 σημείων πώλησης-, με το μεγαλύτερο ποσοστό των πωλήσεων και της παρουσίας της να αποτελούν η εν λόγω αγορά. Για το 2019, ο Όμιλος θα επικεντρωθεί στην περαιτέρω αύξηση της αναγνωρισιμότητας της μάρκας, στην ενίσχυση των υφιστάμενων σημείων πώλησης (ειδικά στα επώνυμα καταστήματα τύπου Muller, Budni, Coop κ.α.) με προωθητικές ενέργειες, αλλά και στην ενδυνάμωση των ηλεκτρονικών πωλήσεων που παρουσιάζουν μεγάλη δυναμική μέσα κι από το νέο Korres webshop.
- Στη Νορβηγία, ο Όμιλος στοχεύει στην ενίσχυση της παρουσίας του στην επώνυμη αλυσίδα καλλυντικών VITA, ενδυναμώνοντας τις κατηγορίες Προσώπου και Μακιγιάζ που θα υποστηριχθούν κι από έντονες προωθητικές ενέργειες, καθώς και καμπάνιες τηλεοπτικής & έντυπης προβολής, Social Media και PR.
- Στη Γαλλία, όπου η KOPPEΣ έχει διευρυμένη παρουσία σε πολλά κανάλια διανομής, όπως η αλυσίδα Carrefour. Στόχος για το 2019 είναι η περαιτέρω αύξηση αναγνωρισιμότητας της μάρκας, η ανάπτυξη κατηγοριών που παρουσιάζουν μεγάλη δυναμική όπως το Προσωπο και το Μακιγιάζ, καθώς και η περαιτέρω διεύθυνση στην αλυσίδα Marionnaud.

- Στην Κίνα & το Χονγκ Κονγκ κι εν συνεχεία σε άλλες περιοχές της Ασίας, η Profex, βάσει της σύμβασης αποκλειστικής διανομής και χρήσης σημάτων που έχει συνάψει με την KOPPEΣ, θα έχει το δικαίωμα να διανείμει τα προϊόντα της εταιρίας.

Βασικοί άξονες της στρατηγικής ανάπτυξης του Ομίλου το 2019, θα συνεχίσουν να αποτελούν 1) η σταθερή επένδυση στον τομέα Έρευνας & Ανάπτυξης για τη δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων στις στρατηγικές κατηγορίες 2) η ενεργή συμμετοχή σε εξαιρετικής έκτασης και σημασίας διεθνή ερευνητικά προγράμματα στα φυσικά συστατικά, 3) η ανάδειξη και αξιοποίηση των ελληνικών βοτάνων, μέσω της ενίσχυσης του δικτύου ηθικών συνεργασιών στις βιολογικές καλλιέργειες ανά την Ελλάδα και την παραγωγή ελληνικών εκχυλίσμάτων, υψηλής βιολογικής αξίας 4) το ολοκληρωμένο πλάνο επικοινωνίας και προώθησης των στρατηγικών προϊόντων κατηγοριών KOPPEΣ, με τηλεοπτική & έντυπη προβολή/προωθητικές ενέργειες/Εκπαίδευση, ενισχύοντας το προφίλ του Φαρμακείου ως σημείου πώλησης ποιοτικών, αποτελεσματικών και προσίτων φυσικών προϊόντων, ενώ με την είσοδο των νέων μετόχων ενισχύεται 5) και η σταθερή επέκταση σε νέες αγορές.

(δ) Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες της χρήσης 2019

Ο Όμιλος εκτίθεται σε ορισμένους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κίνδυνο αγοράς (κυρίως συναλλαγματικό και επιτοκιακό), πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, κεφαλαίου καθώς και σε κινδύνους που πηγάζουν από τη γενικότερη οικονομική ύφεση και αβεβαιότητα που μπορεί να χαρακτηρίζει την ελληνική αλλά και την παγκόσμια αγορά.

Αναφορικά με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με την μεταβλητότητα της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο επιτοκίων, λόγω της ύπαρξης των υποχρεώσεων δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο (κυρίως επί του Euribor) και σε συναλλαγματικό κίνδυνο από την δραστηριότητα στην Αμερική.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων, η Διοίκηση και τα εντεταλμένα στελέχη αυτής διαμορφώνουν τις διαδικασίες και τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση των ενδεχόμενων κινδύνων. Επίσης, μεριμνά για την αποτελεσματική εφαρμογή των προβλεπόμενων για το σκοπό αυτό διαδικασιών και ρυθμίσεων και ιδίως:

- μεριμνά ώστε να υφίσταται επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τα χρηματοδοτικά ανοίγματα του Ομίλου.
- καταγράφει την πολιτική των προεγγίσεων και των μεθόδων υπολογισμού της αξίας των ανοιγμάτων και της προσαρμογής της αξίας και των προβλέψεων αυτών.
- εφαρμόζει πρόγραμμα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και ειδικών αναλύσεων ευαισθησίας, βάσει των οποίων εκτιμάται και ποσοτικά η έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς
- μελετά δυνατότητες χρήσης ή απόκτησης χρηματοοικονομικών μέσων ή εργαλείων αντιστάθμισης των κινδύνων και κατά περίπτωση προχωρά στην αξιοποίησή τους.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας, το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει ειδικές δικλίδες ασφαλείας, διαδικασίες και πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση των εν λόγω κινδύνων.

Αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο σημειώνεται ότι, οι πωλήσεις χονδρικής του Ομίλου γίνονται κυρίως σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων και με πολύ μεγάλη διασπορά στα υπόλοιπά τους. Το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων στην Ελλάδα αφορά σε πωλήσεις προς φαρμακεία. Στο σημερινό δύσκολο χρηματοοικονομικό περιβάλλον, η Διοίκηση υλοποιεί πολιτικές και μέτρα πρόνοιας ώστε ο Όμιλος να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα έχει υλοποιηθεί σύμβαση ασφάλισης απαιτήσεων με την Heuler Hermes για τους πελάτες εσωτερικού ενώ μέσω της εκχώρησης απαιτήσεων εξωτερικού προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ασφαλιστικού ορίου για τους πελάτες εξωτερικού.

Αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, η Διοίκηση διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς μέσω προσεκτικής παρακολούθησης των προγραμματισμένων πληρωμών για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς και των ταμειακών εκροών από την καθημερινή της δραστηριότητα. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες (καθημερινή, εβδομαδιαία, μηνιαία βάση). Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά ή/και υψηλής ευκολίας ρευστοποίησης επενδύσεις, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες ρευστότητας για διάστημα έως 30 ημερών.

Η έκθεση του Ομίλου στο κίνδυνο ρευστότητας και πιστωτικό κίνδυνο εξαρτάται στο μέλλον από τους κινδύνους που απορρέουν από το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον του Ομίλου και τις προοπτικές της ελληνικής και παγκόσμιας αγοράς.

Ευρύτερα, ο Όμιλος εκτίθεται στους κινδύνους που απορρέουν από τη γενικότερη οικονομική αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει την ελληνική αγορά αλλά και τις συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς. Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος προχωράει στις ενδεδειγμένες ενέργειες αναδιοργάνωσης, ορθολογικοποίησης του κόστους και βελτίωσης των λειτουργικών ταμειακών ροών προκειμένου να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα και να μπορεί να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες στις νέες συνθήκες αγοράς.

(ε) Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συνδεδεμένες με τον Όμιλο εταιρείες κατά την έννοια του ΔΛΠ. 24, εμφανίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Επωνυμία	Έδρα	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση συμμετοχής
Korres A.E. - Φυσικά Προϊόντα	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	Μητρική	-	-
Κίνγκς εντ Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	Ελλάδα	Εμπορία καλλυντικών	100,00%	Ολική	Άμεση
Korres Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,00%	Ολική	Άμεση
Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία και διανομή φυτικών εκχυλίσμάτων	24,00%	Καθαρή Θέση	Άμεση
Korres D-A-CH ^(*)	Γερμανία	Εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,00%	Ολική	Άμεση

Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,00%	Ολική	Άμεση
Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία προϊόντων με χρήση κρόκου	45,00%	Καθαρή Θέση	Άμεση
ALYSOS A.E.	Ελλάδα	Έρευνες και εφαρμογές μοριακής βιολογίας	35,00%	Καθαρή Θέση	Άμεση
Korres Retail UK Limited	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	50,00%	Καθαρή Θέση	Άμεση
KORRES USA Ltd	ΗΠΑ	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	100,00%	Ολική	Άμεση
Korres International Plc ^(*)	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	100,00%	Ολική	Άμεση
THE BACKYARD LAB LIMITED	Κύπρος	Επενδυτική – Παροχή Υπηρεσιών Σχεδίασης	100,00%	Ολική	Άμεση
BACKYARD DESIGN IKE	Ελλάδα	Παροχή Υπηρεσιών Σχεδίασης	100,00%	Ολική	Έμμεση

^(*) Πρώην «District Two GmbH»

^(*) Αφορά συσταθείσα εταιρεία η οποία, μέχρι τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν έχει ξεκινήσει δραστηριότητα. Συνεπώς η ενσωμάτωση της στον Όμιλο δεν είχε καμία χρηματοοικονομική επίδραση.

Συνοπτικά οι συναλλαγές τις εταιρείας με τις παραπάνω αναφερθείσες εταιρείες και τα λοιπά συνδεδεμένα μέρη παρουσιάζονται παρακάτω:

Εταιρεία	Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών	Αγορές Αγαθών και Υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Αμοιβές κύριων διοικητικών στελεχών
Θυγατρικές					
Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	16.998	288.017	-54.401	1.128.050	
Korres Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	64.688		1.582		
Korres D-A-CH GmbH	1.926.555	77.128	5.858.827	3.696	
Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.Β.Ε.	115.964	171.966		220.317	
Korres USA Ltd	8.476.321	4.342	9.219.117		
BACK YARD DESIGN IKE		1.069.000	490.107		
Σύνολο	10.600.527	1.610.453	15.515.232	1.352.063	0
Συγγενής					
Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ				992	
Korres Retail UK Limited			22.078		
ΑΛΥΣΟΣ Α.Ε.			280.129		
Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	6.000		277.716		
Σύνολο	6.000	0	579.922	992	0
Λοιπά Συνδεδεμένα μέρη	0	0	-37	596	
Σύνολο	0	0	-37	596	0
Αμοιβές κύριων διοικητικών στελεχών					1.276.185
Γενικό Σύνολο	10.606.527	1.610.453	16.095.117	1.353.651	1.276.185

Σε σχέση με τις συναλλαγές που εκτελούνται μεταξύ των ανωτέρω εταιρειών και της Μητρικής η κατάσταση είναι η ακόλουθη:

Α. Η Κίνγκς εντ Κουήνς στην παρούσα φάση είναι ανενεργή.

Β. Η Korres Ομοιοπαθητικά Α.Ε. δραστηριοποιείται στον χώρο του φαρμακείων πουλώντας ομοιοπαθητικά σκευάσματα που αγοράζει τόσο από την ΚΟΡΡΕΣ όσο και από τρίτους προμηθευτές.

Γ. Η Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε. παραμένει ακόμη ανενεργή καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί το στάδιο της μελέτης που αφορά την διάθεση σε τρίτους των παραγόμενων εκχυλισμάτων βοτάνων.

Δ. Η Korres D-A-CH GmbH δραστηριοποιείται στον κλάδο των καλλυντικών στην αγορά της Γερμανίας και περίπου το 95% του τζίρου της πραγματοποιείται από τα προϊόντα που αγοράζει από την ΚΟΡΡΕΣ Α.Ε.

Ε. Η Φάρμακον Βορείου Ελλάδος, που αποκτήθηκε το τελευταίο τρίμηνο του 2008, αποτελούσε τον διανομέα της εταιρείας στην Β.Ε. και κατά συνέπεια η δραστηριότητα της είναι η εξυπηρέτηση του δικτύου της Βόρειας Ελλάδος. Η συγκεκριμένη εταιρεία παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης και προώθησης πωλήσεων στην Βόρεια Ελλάδα.

ΣΤ. Η ΑΛΥΣΟΣ Α.Ε. έχει ως βασικό σκοπό δραστηριότητας τη διενέργεια ερευνών και εφαρμογών μοριακής βιολογίας. Η εταιρεία στην παρούσα φάση είναι ανενεργή.

Ζ. Η εταιρεία «Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης» ενοποιείται στην Καθαρή Θέση της Μητρικής καθώς το ποσοστό συμμετοχής της είναι 45%. Η εταιρεία είναι σε καθεαώς εκκαθάρισης.

Η. Η KORRES USA LTD έχει ως βασικό σκοπό την διανομή των προϊόντων KOPPEΣ στη Βόρεια Αμερική και στον Καναδά.

Θ. Η THE BACKYARD LAB LIMITED έχει σκοπό την κατοχή επενδύσεων. Η συγκεκριμένη εταιρεία ελέγχει το 100% της BACKYARD DESIGN IKE

Ι. Η BACKYARD DESIGN IKE δραστηριοποιείται στον τομέα του branding, σχεδιασμού εταιρικής εικόνας, εταιρικής και προϊόντικής επικοινωνίας, graphic & industrial design, merchandising unit design, store design, product packaging, web design, παραγωγή εταιρικών, προϊόντικών, εκπαιδευτικών και διαφημιστικών βίντεο και συναφών δραστηριοτήτων.

Κ.Η Korres International Plc, δεν έχει ξεκινήσει δραστηριότητα.

Λ. Η Korres Retail UK Limited στο Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει σε αδράνεια.

(στ) Υποκαταστήματα της Εταιρείας

Η Εταιρεία διατηρεί υποκαταστήματα στη Θεσσαλονίκη, Αγησιλάου 19 και στα Οινόφυτα, 57^ο χλμ. Εθνικής Οδού Αθηνών-Λαμίας.

(ζ) Στοιχεία και πληροφορίες για εργασιακά και περιβαλλοντικά θέματα

Η εταιρεία KOPPEΣ Α.Ε έχει αναπτύξει και τηρεί ένα ενοποιημένο σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και είναι πιστοποιημένη σύμφωνα με τα ακόλουθα πρότυπα:

1.ISO 9001:2008, για τον σχεδιασμό ,την ανάπτυξη και παραγωγή , αποθήκευση και εμπορία καλλυντικών προϊόντων, εκχυλισμάτων και ομοιοπαθητικών σκευασμάτων. Φορέας πιστοποίησης TUV AUSTRIA HELLAS.

2.ISO 14001:2004, για τον σχεδιασμό ,την ανάπτυξη και την παραγωγή καλλυντικών προϊόντων, εκχυλισμάτων και ομοιοπαθητικών σκευασμάτων. Φορέας πιστοποίησης TUV AUSTRIA HELLAS.

3.ISO 22716:2007, για την ορθή παρασκευαστική πρακτική για την παραγωγή, έλεγχο, αποθήκευση και διακίνηση καλλυντικών. Φορέας πιστοποίησης TUV AUSTRIA HELLAS.

4. Κανονισμοί ΕΕ 834/2007 & 889/2008 για την παραγωγή και διακίνηση βιολογικών ελαίων από σπόρους παραγόμενους από Έλληνες παραγωγούς αλλά και την αποθήκευση βιολογικών βοτάνων προοριζόμενα για χρήση τους στα καλλυντικά της εταιρείας. Φορέας πιστοποίησης ΔΗΩ.

Επίσης, προτεραιότητα της Εταιρείας αποτελεί η πρόληψη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που απορρέουν από τη δραστηριότητά της, καθώς και η συνεχής σχετική νομοθετική συμμόρφωση. Στο πλαίσιο αυτό, η KOPPEΣ εφαρμόζει 22 περιβαλλοντικά προγράμματα διαχείρισης αποβλήτων, μεταξύ των οποίων για τη διαχείριση του νερού και της ενέργειας και για τη μείωση του βάρους των υλικών συσκευασίας στα προϊόντα της.

Σε σχέση με το απασχολούμενο προσωπικό, αυτό διαμορφώθηκε στις 31/12/2018 στα 361 άτομα σε επίπεδο Ομίλου με 283 άτομα στην εταιρεία. Τα αντίστοιχα μεγέθη το 2017 ήταν 333 άτομα στον Όμιλο και 263 στην εταιρεία.

Μεταμόρφωση, 24 Απριλίου 2019

«Το Διοικητικό Συμβούλιο».

Β) ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΚΟΡΡΕΣ Α.Ε. – Φυσικά Προϊόντα»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΚΟΡΡΕΣ Α.Ε. – Φυσικά Προϊόντα» (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικού εισοδήματος, μεταβολής ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 αντιστοιχούν στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο «ΚΟΡΡΕΣ Α.Ε. – Φυσικά Προϊόντα» και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να

επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

Οι εργασίες που εκτελέσαμε σχετικά με την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται ανωτέρω, στην παράγραφο «Άλλες Πληροφορίες».

ΠραΐςγουάτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268,
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 25/04/2019
ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Δέσποινα Μαρίνου
ΑΜ ΣΟΕΛ 17681

Γ) ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1/1 – 31/12/2018

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2018 και την 31/12/2017 έχει ως εξής:

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημει- ώσεις	31/12/18	31/12/17	31/12/18	31/12/17
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	12.072.632	12.966.672	11.747.277	12.630.651
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	5.950.181	6.517.745	6.754.325	7.141.454
Υπεραξία επιχείρησης	7	8.529.114	9.164.324	0	0
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	8	0	0	9.796.568	11.289.561
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	9	134.062	194.639	100.000	486.253
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	10	286.232	336.744	286.232	336.744
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	1.595.854	1.018.178	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	11	221.692	233.562	89.466	106.142
		28.789.768	30.431.864	28.773.868	31.990.804
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	12	17.007.941	12.923.490	14.429.516	10.749.338
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	13	8.003.036	9.033.538	18.968.669	18.358.131
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	14	9.031.718	11.259.888	6.035.072	8.634.276
		34.042.695	33.216.917	39.433.257	37.741.745
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		62.832.463	63.648.781	68.207.125	69.732.550
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	15	6.521.520	5.298.735	6.521.520	5.298.735
Υπέρ το άρτιο	15	15.508.200	16.730.985	15.508.200	16.730.985
Αποθεματικά κεφάλαια	17	1.571.538	1.569.776	1.572.045	1.570.283
Αποτελέσματα σε νέο		-17.284.194	-13.787.845	-9.269.706	-6.769.221
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής		6.317.065	9.811.651	14.332.060	16.830.782
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		0	0	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		6.317.065	9.811.651	14.332.060	16.830.782
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	18	284.200	637.362	195.888	874.934
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	19	1.459.576	1.381.882	1.378.821	1.301.631
Δανεισμός	20	19.561.666	21.000.000	19.561.666	21.000.000
Σύνολο μακροπροθέσμων υποχρεώσεων		21.305.442	23.019.244	21.136.375	23.176.566
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	21	21.572.864	16.257.905	19.349.498	15.468.943
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	22	566.675	303.722	318.775	0
Δανεισμός	20	13.070.417	14.256.259	13.070.417	14.256.259
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		35.209.956	30.817.886	32.738.690	29.725.203
Σύνολο υποχρεώσεων		56.515.398	53.837.130	53.875.065	52.901.769
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		62.832.463	63.648.781	68.207.125	69.732.550

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 – 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση αποτελεσμάτων

Η Κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την περίοδο αναφοράς 1/1 – 31/12/2018 και η αντίστοιχη της συγκρίσιμης χρήσης 1/1 – 31/12/2017 έχει ως εξής:

	Σημει- ώσεις	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Πωλήσεις	23	60.666.329	55.913.803	52.679.788	47.785.091
Κόστος Πωληθέντων	24	-21.209.727	-19.310.104	-22.170.945	-19.650.680
Μεικτό κέρδος		39.456.602	36.603.699	30.508.843	28.134.411
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	-3.583.191	-2.320.895	-3.724.391	-2.467.958
Έξοδα διάθεσης	26	-24.305.261	-22.809.616	-15.841.455	-15.020.456
Έξοδα διοίκησης	27	-8.725.538	-8.876.571	-6.253.543	-7.593.719
Λοιπά έσοδα / έξοδα	28	-601.966	-1.200.074	-445.897	-1.114.049
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		2.240.646	1.396.544	4.243.557	1.938.230
Χρηματοοικονομικά έσοδα	29	33.702	20.523	29.190	18.694
Χρηματοοικονομικά έξοδα	29	-2.755.886	-2.659.712	-2.715.136	-2.635.380
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά		-2.722.184	-2.639.189	-2.685.946	-2.616.686
Επενδυτικά αποτελέσματα		-695.788	-796.070	-1.879.246	-792.980
Αποτέλεσμα προ φόρων		-1.177.325	-2.038.716	-321.636	-1.471.436
Φόρος εισοδήματος	30	-374.797	-361.360	-363.727	4.448
Αποτέλεσμα περιόδου		-1.552.123	-2.400.075	-685.363	-1.466.989
Αποτέλεσμα περιόδου					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		-1.552.123	-2.292.756	-685.363	-1.466.989
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		0	-107.319	0	0
		-1.552.123	-2.400.075	-685.363	-1.466.989
Κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων		6.633.296	5.786.490	8.673.488	6.293.762
Κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και εξόδων αναδιοργάνωσης	34	7.080.706	7.620.836	8.749.546	8.021.081

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 – 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος

Η Κατάσταση συνολικού εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την περίοδο αναφοράς 1/1 – 31/12/2018 και η αντίστοιχη της συγκρίσιμης χρήσης 1/1 – 31/12/2017 έχει ως εξής:

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αποτέλεσμα περιόδου		-1.552.123	-2.400.075	-685.363	-1.466.989
Στοιχεία τα οποία δεν θα ανακαταταχθούν στα αποτελέσματα					
Αναπροσαρμογή αξίας ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων	6	51.851	0	51.851	0
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) αναγνώρισης πρόβλ.αποζημίωσης προσωπικού	19	62.434	2.626	61.303	-3.032
Φόρος εισοδήματος		-28.605	-762	-28.288	879
		85.680	1.864	84.865	-2.153
Στοιχεία τα οποία ενδέχεται να ανακαταταχθούν στα αποτελέσματα					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας περιόδου	10	-50.512	130.956	-50.512	130.956
- ανακατάταξη στα αποτελέσματα τρέχουσας περιόδου		0	0	0	0
Συν/κές διαφορές μετατροπής οικ.καταστάσεων από το νόμισμα λειτουργίας στο νόμισμα παρουσίασης		-129.919	145.599	0	0
Φόρος εισοδήματος		-1.713	-37.977	-1.713	-37.977
		-182.144	238.578	-52.225	92.979
Λοιπά συνολικά εισοδήματα		-96.464	240.443	32.641	90.826
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου		-1.648.586	-2.159.632	-652.722	-1.376.163
Συγκεντρωτικό συνολικά εισοδήματα περιόδου αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		-1.648.586	-2.052.313	-652.722	-1.376.163
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		0	-107.319	0	0

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 – 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση των ταμειακών ροών

Οι ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την περίοδο αναφοράς 1/1 – 31/12/2018 και οι αντίστοιχες της συγκρίσιμης χρήσης 1/1 – 31/12/2017 έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	-1.177.325	-2.038.715	-321.636	-1.471.436
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	4.463.829	4.389.946	4.429.931	4.355.532
Προβλέψεις	-567.641	380.792	-568.145	440.333
Συναλλαγματικές διαφορές	261.587	858.167	391.506	712.567
Λοιπές μη ταμειακές συναλλαγές	0	38.623	0	792.980
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές)	634.447	773.381	1.900.568	-18.694
επενδυτικής δραστηριότητας				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.755.886	2.659.712	2.715.136	2.635.380
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	-2.496.662	4.342.197	-3.036.089	2.139.316
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	3.121.842	-2.295.303	-2.849.332	-3.938.308
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	-320.137	-2.260.535	3.156.557	544.343
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-2.706.149	-2.614.548	-2.665.399	-2.590.216
Καταβεβλημένοι φόροι	-437.532	-292.854	0	-4.640
Σύνολο εισροών/ εκροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	3.532.144	3.940.862	3.153.097	3.597.158
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-3.122.275	-3.486.314	-3.109.749	-3.536.527
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	2.172	7.378	2.172	7.378
Τόκοι εισπραχθέντες	33.702	20.201	29.190	18.694
Σύνολο εισροών/ εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-3.086.401	-3.458.735	-3.078.387	-3.510.456
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από αναληφθέντα δάνεια	0	2.331.902	0	2.331.902
Αποπληρωμή δανεισμού	-2.450.684	-1.656.043	-2.450.684	-1.656.043
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων	-223.230	-238.834	-223.230	-238.834
Σύνολο εισροών/ εκροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	-2.673.913	437.025	-2.673.913	437.025
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	-2.228.170	919.151	-2.599.204	523.726
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	11.259.888	10.340.737	8.634.276	8.110.550
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	9.031.718	11.259.888	6.035.072	8.634.276

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 – 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολής ιδίων κεφαλαίων

Η κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου κατά την περίοδο αναφοράς 1/1 – 31/12/2018 και η αντίστοιχη της συγκρίσιμης χρήσης 1/1 – 31/12/2017 έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής					Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμα- τικά κεφάλαια	Αποτελέ- σματα σε νέο	Σύνολο		
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων περιόδου 1/1 - 31/12/2018							
Δημοσιευμένο υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	5.298.735	16.730.985	1.569.776	-13.787.844	9.811.652	0	9.811.652
Επίδραση εφαρμογής νέου λογιστικού πρωτότυπου	0	0	0	-1.846.000	-1.846.000	0	-1.846.000
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	5.298.735	16.730.985	1.569.776	-15.633.844	7.965.652	0	7.965.652
Αποτέλεσμα περιόδου	0	0	0	-1.552.123	-1.552.123	0	-1.552.123
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	0	0	1.762	-98.226	-96.464	0	-96.464
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	0	0	1.762	-1.650.349	-1.648.586	0	-1.648.586
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	1.222.785	-1.222.785	0	0	0	0	0
Συνολικό αναγνωριζόμενο κέρδος/ (ζημιά) περιόδου	1.222.785	-1.222.785	1.762	-1.650.349	-1.648.586	0	-1.648.586
Υπόλοιπα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018	6.521.520	15.508.200	1.571.539	-17.284.193	6.317.066	0	6.317.066
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων περιόδου 1/1 - 31/12/2017							
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	5.298.735	16.730.985	1.476.797	-9.845.883	13.660.635	-1.689.351	11.971.283
Αποτέλεσμα περιόδου	0	0	0	-2.292.756	-2.292.756	-107.319	-2.400.075
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	0	0	92.979	147.464	240.443	0	240.444
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	0	0	92.979	-2.145.292	-2.052.313	-107.319	-2.159.631
Απόκτηση συμμετοχής σε θυγατρική	0	0	0	-1.796.670	-1.796.670	1.796.670	0
Μεταφορά κερδών σε αποθεματικό	0	0	0	0	0	0	0
Συνολικό αναγνωριζόμενο κέρδος/ (ζημιά) περιόδου	0	0	92.979	-3.941.962	-3.848.984	1.689.351	-2.159.633
Υπόλοιπα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	5.298.735	16.730.985	1.569.776	-13.787.845	9.811.651	0	9.811.651

Η Κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας κατά την περίοδο αναφοράς 1/1 – 31/12/2018 και της αντίστοιχης συγκρίσιμης περιόδου 1/1 – 31/12/2017 έχει ως εξής:

Η Εταιρεία

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμα- τικά κεφάλαια	Αποτελέ- σματα σε νέο	Σύνολο
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων περιόδου 1/1 - 31/12/2018					
Δημοσιευμένο υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	5.298.735	16.730.985	1.570.283	-6.769.221	16.830.782
Επίδραση εφαρμογής νέου λογιστικού προτύπου	0	0	0	-1.846.000	-1.846.000
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	5.298.735	16.730.985	1.570.283	-8.615.221	14.984.782
Αποτέλεσμα περιόδου	0	0	0	-685.363	-685.363
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	0	0	1.762	30.878	32.641
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	0	0	1.762	-654.484	-652.722
Υπό έγκριση αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και "Υπέρ το άρτιο"	1.222.785	-1.222.785	0	0	0
Συνολικό αναγνωριζόμενο κέρδος (ζημιά) περιόδου	1.222.785	-1.222.785	1.762	-654.484	-652.722
Υπόλοιπα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018	6.521.520	15.508.200	1.572.045	-9.269.706	14.332.061
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων περιόδου 1/1 - 31/12/2017					
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	5.298.735	16.730.985	1.477.304	-5.300.080	18.206.945
Αποτέλεσμα περιόδου	0	0	0	-1.466.989	-1.466.989
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	0	0	92.979	-2.153	90.826
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	0	0	92.979	-1.469.141	-1.376.163
Συνολικό αναγνωριζόμενο κέρδος/(ζημιά) περιόδου	0	0	92.979	-1.469.141	-1.376.163
Υπόλοιπα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	5.298.735	16.730.985	1.570.281	-6.769.221	16.830.782

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 – 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Επεξηγηματικές σημειώσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Οι χρηματοοικονομικές αυτές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κορρές Α.Ε. – Φυσικά Προϊόντα («η Εταιρεία») και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της (μαζί «ο Όμιλος») για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Κύριο αντικείμενο της Εταιρείας και του Ομίλου είναι η παραγωγή, σε εργοστάσια δικά της ή τρίτων, διανομή και εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών ειδών και ομοιοπαθητικών προϊόντων.

Οι μετοχές της Εταιρείας εισηχθήσαν στις 12 Απριλίου 2007 στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) στην κατηγορία Μεσαίας και Μικρής Κεφαλαιοποίησης και από τις 10 Οκτωβρίου 2011 έως την 02 Αυγούστου 2018 διαπραγματεύονταν στην Κύρια Αγορά. Από την 3η Αυγούστου 2018 έπαψε η διαπραγμάτευση στο ΧΑ των μετοχών της εταιρείας σε συνέχεια σχετικής απόφασης της Συνέλευσης των μετόχων. Περισσότερες πληροφορίες για το εν λόγω θέμα, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα ir.korres.com.

Η έδρα της μητρικής εταιρείας («η Εταιρεία») είναι στην Μεταμόρφωση, Δροσίνη 3 & Τατοΐου Τ.Κ. 14452.

Για τη δομή του Ομίλου καθώς και τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες βλέπε σημείωση 8.

Οι παρουσιαζόμενες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και είναι υπό έγκριση από την Τακτική Γενική Συνέλευση της χρήσης 2018.

2. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Οι κυριότερες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν και ακολουθούνται κατά τη σύνταξη των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ αναφέρονται στις παραγράφους που ακολουθούν και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη υπό αναφορά, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

2.1. Πλαίσιο κατάρτισης

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (εφεξής οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί από τη Διοίκηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η περίοδος εφαρμογής κάθε ΔΛΠ/ΔΠΧΑ ορίζεται από τους σχετικούς κανονισμούς που εκδίδει η αρμόδια επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων βάσει ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού, παθητικού, καθώς και την καταχώριση των εσόδων και εξόδων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 3.

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτυπώνουν τη δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και του Ομίλου κατά την ημερομηνία σύνταξής τους.

2.2. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1.1.2018 ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια»

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες έχουν επιλέξει να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Δεν προέκυψε σημαντική επίδραση εφαρμογής της παραπάνω τροποποίησης.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 "Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες"

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος η στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Ο Όμιλος δεν υιοθέτησε το πρότυπο πριν από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του. Από την 1η Ιανουαρίου 2019 θα εφαρμόσει το πρότυπο με βάση την απλοποιημένη μέθοδο μετάβασης (simplified method) χωρίς να επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά. Το δικαίωμα χρήσης θα επιμετρηθεί κατά την μετάβαση, με τους νέους κανόνες επιμέτρησης που προβλέπει το πρότυπο σαν να εφαρμόζονταν από πάντοτε. Επίσης, ο Όμιλος θα κάνει χρήση της εξαίρεσης για τις βραχυπρόθεσμες και χαμηλής αξίας μισθώσεις. Ο Όμιλος εκτιμά ότι, θα αναγνωρίσει περίπου το ποσό των € 3,4 εκατ. ως δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων με αντίστοιχη υποχρέωση. Η επίδραση στα ετήσια αποτελέσματα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) από την εφαρμογή του προτύπου εκτιμάται ότι θα είναι θετική κατά περίπου € 1,1 εκατ..

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

IAS 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

2.3. Επίδραση από την εφαρμογή ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος εφάρμοσε το νέο πρότυπο από την 1η Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσει τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων χρήσεων. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης έναρξης ήτοι την 01/01/2018.

Το νέο Πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση» με τις βασικές πρόνοιές του να περιλαμβάνουν την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, ένα μοντέλο αναμενόμενων ζημιών απομείωσης και τη λογιστική αντιστάθμισης.

Το νέο Πρότυπο εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση.

Σύμφωνα με το νέο Πρότυπο, τα χρηματοοικονομικά μέσα μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια: α) το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και β) εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων και εύλογων προβλέψεων και δεν προέκυψε ανάγκη για την αναγνώριση επιπλέον απομειώσεων.

Η επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου, οφείλεται στην νέα ταξινόμηση των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους τα οποία ο Όμιλος είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάσει το ΔΛΠ 39 και πλέον ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Το ΔΠΧΑ 9, επιτρέπει στις οντότητες την αμετάκλητη επιλογή να ταξινομούν μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ο οποίος δεν διακρατείται για διαπραγμάτευση στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»

Το νέο Πρότυπο περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους.

Η βασική αρχή του εν λόγω Προτύπου είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα προκειμένου να απεικονίσει τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες της, σε ένα ποσό που αντικατοπτρίζει το αντάλλαγμα που αναμένει ότι δικαιούται για τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες.

Ο Όμιλος εφάρμοσε το νέο πρότυπο από την 1η Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσει τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων χρήσεων. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης έναρξης ήτοι την 01/01/2018.

Στη σημείωση 2.21 αναφέρεται αναλυτικά οι αρχές που ακολουθεί ο Όμιλος κατά την αναγνώριση των εσόδων εφαρμόζοντας μεταξύ άλλων και το νέο πρότυπο.

Η επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου, οφείλεται κυρίως στις υποχρεώσεις εκτέλεσης που απορρέουν από συμβόλαια/συμφωνίες με πελάτες.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και του ΔΠΧΑ 15 στις καταστάσεις χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 1 Ιανουαρίου 2018, ενώ τα κονδύλια που δεν επηρεάστηκαν δεν συμπεριλαμβάνονται στους πίνακες με συνέπεια κάποια από τα σύνολα που εμφανίζονται στους πίνακες δεν μπορούν να υπολογιστούν με βάση τα ποσά που παρέχονται.

Ο Όμιλος	Υπόλοιπα 31/12/2017	ΔΠΧΑ 9 Αναταξινομήσεις	ΔΠΧΑ 15 Επίδραση	Υπόλοιπα 01/01/2018
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	12.966.672			12.966.672
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6.517.745			6.517.745
Υπεραξία επιχείρησης	9.164.324			9.164.324
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	0			0

Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	194.639			194.639
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	336.744	-336.744		0
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	0	336.744		336.744
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.018.178		754.000	1.772.178
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	233.562			233.562
	30.431.864			31.185.864
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία				
Αποθέματα	12.923.490			12.923.490
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	9.033.538		-2.600.000	6.433.538
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0			0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	11.259.888			11.259.888
	33.216.917			30.616.917
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	63.648.781	0	-1.846.000	61.802.781
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	5.298.735			5.298.735
Ίδιες μετοχές	0			0
Υπέρ το άρτιο	16.730.985			16.730.985
Αποθεματικά κεφάλαια	1.569.776			1.569.776
Αποτελέσματα σε νέο	-13.787.845		-1.846.000	-15.633.845
				0
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	9.811.651	0	-1.846.000	7.965.651
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	0			0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	9.811.651	0	-1.846.000	7.965.651
				0
Υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	637.362			637.362
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.381.882			1.381.882
Δανεισμός	21.000.000			21.000.000
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	23.019.244	0	0	23.019.244
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	16.257.905			16.257.905
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	303.722			303.722
Δανεισμός	14.256.259			14.256.259
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	30.817.886	0	0	30.817.886
Σύνολο υποχρεώσεων	53.837.130	0	0	53.837.130
				0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	63.648.781	0	-1.846.000	61.802.781

2.4. Βάση ενοποίησης

α) Θυγατρικές επιχειρήσεις: Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ασκείται έλεγχος από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια επιχείρηση όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην επιχείρηση και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης που ασκεί στην επιχείρηση. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος παύει να υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου εξαγοράς. Ο Όμιλος επιμετρά τα αποκτηθέντα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στις εύλογες αξίες τους κατά την ημερομηνία απόκτησής τους. Ανά περίπτωση εξαγοράς, ο Όμιλος αναγνωρίζει τυχόν μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της θυγατρικής. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα σε μια απόκτηση επιμετράται σε εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία απόκτησης των μεταφερθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο, των τυχόν υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από την αποκτώμενη θυγατρική προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες και τα τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που έχει εκδώσει ο Όμιλος.

Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Εάν η επιχειρηματική συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, η εύλογη αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα που μεταβιβάζεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Οποιοσδήποτε μεταγενέστερος μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρείται περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 είτε στα αποτελέσματα είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα κατατάσσεται ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται έως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

Ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοεταιρικές συναλλαγές, που συμπεριλαμβάνουν έσοδα, έξοδα και μερίσματα, απαλείφονται πλήρως. Κέρδη και ζημιές από ενδοεταιρικές συναλλαγές επίσης απαλείφονται.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς.

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές αρχές για όμοιες συναλλαγές και άλλα γεγονότα, σε όμοιες συνθήκες. Όποτε απαιτείται, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών τροποποιούνται ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Όταν ο Όμιλος χάσει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετρύται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές που προκύπτουν σε σχέση με την τρέχουσα αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο αναγνωρίζεται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού στην εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, σχετικά ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο που θα ακολουθούσαν σε περίπτωση πώλησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, δηλαδή μπορεί να μεταφερθούν στα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών, που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, με τον ίδιο τρόπο που χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και της λογιστικής αξίας του αποκτηθέντος μεριδίου των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση σε κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι οι επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν απομειωθεί. Εφόσον υφίσταται η ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις και της λογιστικής αξίας και αναγνωρίζει το ποσό στα αποτελέσματα, προσκείμενο στα «Επενδυτικά αποτελέσματα».

Η Εταιρεία στις ατομικές της χρηματοοικονομικές καταστάσεις, λογιστικοποιεί τις επενδύσεις σε θυγατρικές στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομείωση.

β) Συγγενείς επιχειρήσεις: Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν το ποσοστό συμμετοχής κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως το οποίο μεταγενέστερα αυξάνεται ή μειώνεται με την αναγνώριση του μεριδίου του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των απ' ευθείας μεταβολών των λοιπών συνολικών εισοδημάτων μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις με αντίστοιχη προσαρμογή στην τρέχουσα αξία της επένδυσης. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Σε περίπτωση μείωσης του ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση όπου, όμως, ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί ουσιώδη επιρροή, μόνο αναλογία των ποσών που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα θα μεταφερθεί στα αποτελέσματα.

Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μείωση του ποσοστού συμμετοχής σε συγγενείς καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις έχουν απομειωθεί. Εφόσον υφίσταται η ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και της λογιστικής αξίας και αναγνωρίζει το ποσό στα αποτελέσματα, προσκείμενο στα «Επενδυτικά αποτελέσματα».

Η Εταιρία καταχωρεί τις επενδύσεις της σε συγγενείς εταιρίες στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομείωση.

2.5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι τομείς παρουσιάζονται με τρόπο που να είναι σύμφωνος με την εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής της λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής της λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων, που είναι υπεύθυνος για την κατανομή των πόρων και την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των τομέων, είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου.

Η αξιολόγηση του κάθε τομέα γίνεται με διάφορους δείκτες, αλλά κυρίως βάσει των επιτευχθέντων κατά τομέα αποτέλεσμα εκμετάλλευσης (κέρδος προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων).

2.6. Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου, επιμετρύονται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα). Το νόμισμα παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου είναι το Ευρώ το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

(β) Παρουσίαση συναλλαγών και υπολοίπων σε ξένο νόμισμα

Η αρχική αναγνώριση μιας συναλλαγής σε ξένο νόμισμα, γίνεται με την εφαρμογή, στο ποσό του ξένου νομίσματος, της τρέχουσας συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ του λειτουργικού και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης:

- τα σε ξένο νόμισμα, νομισματικά στοιχεία, μετατρέπονται με την ισοτιμία κατά την ημερομηνία αναφοράς,
- τα μη νομισματικά στοιχεία, που αποτιμώνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας της συναλλαγής, και
- τα μη νομισματικά στοιχεία, που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν, όταν προσδιορίστηκαν οι εύλογες αξίες.

Κέρδη ή ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των ανωτέρω αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία προκύπτουν και παρουσιάζονται στα «Λοιπά έσοδα/Λοιπά έξοδα».

Καμία από τις εταιρείες του Ομίλου δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας.

(γ) Χρήση νομίσματος παρουσίασης διαφορετικού του νομίσματος λειτουργίας

Στον Όμιλο περιλαμβάνεται εταιρεία («Korres USA Ltd») που έχει διαφορετικό νόμισμα λειτουργίας (Δολάριο Η.Π.Α.) από το νόμισμα παρουσίασης αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα και η οικονομική θέση εν λόγω εταιρείας εκφράζονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) ώστε να είναι δυνατή η παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για κάθε Κατάσταση Οικονομικής Θέσης που παρουσιάζεται (συμπεριλαμβανομένων των συγκρίσιμων κονδυλίων), μετατρέπονται με τις ισοτιμίες κλεισίματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της σχετικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.
- έσοδα και έξοδα για κάθε κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανομένων των συγκρίσιμων κονδυλίων), μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της εκάστοτε περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών) και
- κάθε προκύπτουσα συναλλαγματική διαφορά καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Κατά την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων και της οικονομικής θέσης της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό με αυτά του Ομίλου και συγκεκριμένα κατά τις σχετικές απαλείψεις, η διαφορά που προκύπτει κατά τον συμψηφισμό ενδοεταιρικού χρηματικού περιουσιακού στοιχείου (ή υποχρέωσης), λόγω νομισματικών διακυμάνσεων, θεωρείται συναλλαγματική διαφορά που συνεχίζει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα ή στα λοιπά συνολικά έσοδα (στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο) και σωρεύεται ως διακεκριμένο στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων μέχρι τη διάθεση της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν σε χρηματικό στοιχείο που αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης του Ομίλου σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό αναγνωρίζεται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αρχικά στα λοιπά συνολικά έσοδα και ανακατατάσσονται από τα ίδια κεφάλαια στα αποτελέσματα κατά τη διάθεση της εν λόγω επένδυσης.

2.7. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κτίρια (εκτός των εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων) και τις εδαφικές εκτάσεις που κατέχει, σύμφωνα με την μέθοδο αναπροσαρμογής, ενώ τα υπόλοιπα πάγια στοιχεία σύμφωνα με την μέθοδο του κόστους.

Ειδικότερα, τα κτίρια που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή, τη διάθεση αγαθών ή υπηρεσιών, ή για κάλυψη αναγκών των διοικητικών υπηρεσιών και οι εδαφικές εκτάσεις, αναγνωρίζονται στις εύλογες αξίες τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις τους. Ο Όμιλος διενεργεί αναπροσαρμογές της αξίας αυτών των στοιχείων σε ικανοποιητικά τακτικά διαστήματα, βάσει περιοδικών εκτιμήσεων από ανεξάρτητους εξωτερικούς επαγγελματίες εκτιμητές, ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από εκείνη που θα προσδιοριζόταν χρησιμοποιώντας την εύλογη αξία κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς. Την ημερομηνία της αναπροσαρμογής οι συσσωρευμένες αποσβέσεις συμψηφίζονται έναντι της προ αποσβέσεων λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και το καθαρό ποσό επαναδιατυπώνεται σύμφωνα με το αναπροσαρμοσμένο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Ο προαναφερόμενος προσδιορισμός της εύλογης αξίας κατατάσσεται στο 3^ο επίπεδο ιεράρχησης προσδιορισμού εύλογης αξίας όπως αυτή αναπτύσσεται αναλυτικά στην κατωτέρω υπ' αριθμ. 3 επεξηγηματική σημείωση.

Όταν η λογιστική αξία των κτιρίων ή εδαφικών εκτάσεων αυξάνεται ως αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η αύξηση αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρεύεται στα ίδια κεφάλαια ως πλεόνασμα αναπροσαρμογής. Αν η λογιστική αξία των κτιρίων ή εδαφικών εκτάσεων στο μέλλον μειωθεί ως αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η μείωση θα αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα μέχρι το όριο του εκάστοτε πιστωτικού υπολοίπου που υφίσταται ως πλεόνασμα αναπροσαρμογής. Το τυχόν εναπομείνον υπόλοιπο απομείωσης, μετά την αναγνώριση στα λοιπά συνολικά έσοδα, θα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα. Τα πλεονάσματα αναπροσαρμογής που περιλαμβάνονται στην καθαρή θέση αναφορικά με στοιχείο των ενσώματων παγίων θα μεταφερθεί απευθείας στο υπόλοιπο κερδών εις νέον, αν το περιουσιακό στοιχείο στο μέλλον πάψει να αναγνωρίζεται.

Οι εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων και ο εξοπλισμός αναγνωρίζονται στο κόστος τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις τους και μείον τις τυχόν σωρευμένες απομειώσεις τους. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσώματων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Η λογιστική αξία του μέρους του παγίου που αντικαθίσταται από-αναγνωρίζεται. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις λογίζονται με σκοπό τη μείωση του κόστους ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας μείον την υπολειμματική αξία των ενσώματων παγίων στοιχείων, εκτός των εδαφικών εκτάσεων και των ακινητοποιήσεων σε εκτέλεση, σύμφωνα με την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή τους, χρησιμοποιώντας την ευθεία μέθοδο.

Η εκτιμώμενη διάρκεια ζωής των σημαντικότερων κατηγοριών παγίων είναι οι εξής:

Κτίρια	30 έτη
Εγκαταστάσεις σε κτίρια τρίτων	5 – 9 έτη
Μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	15 έτη
Μεταφορικά Μέσα	8 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη

Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσης τους.

Η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου απομειώνεται στην ανακτήσιμη αξία του όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του.

Το κέρδος ή η ζημία από πώληση ενός παγίου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Το εν λόγω αποτέλεσμα προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του παγίου στοιχείου.

Όταν τα αναπροσαρμοσμένα περιουσιακά στοιχεία πωληθούν, τα ποσά που περιλαμβάνονται στα λοιπά αποθεματικά μεταφέρονται στα αποτελέσματα εις νέον.

2.8. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

α) Υπεραξία

Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος επιμετρά την υπεραξία στο κόστος της μείον οποιωνδήποτε σωρευμένων ζημιών απομείωσης. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση ή συχνότερα αν γεγονότα ή αλλαγές συνθηκών υποδηλώνουν πιθανή απομείωση. Η λογιστική αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με την ανακτήσιμη αξία της, η οποία είναι η μεγαλύτερη της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης. Κάθε απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως έξοδο και δεν αναστρέφεται μεταγενέστερα.

Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, η υπεραξία που αποκτάται κατά τη συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται ότι θα επωφεληθούν από τις συνέργειες της συνένωσης. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες κατανέμεται η υπεραξία αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο μέσα στην εταιρεία, στο οποίο η υπεραξία παρακολουθείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης.

β) Έξοδα ανάπτυξης

Τα έξοδα ανάπτυξης που αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία, αφορούν έξοδα που προκύπτουν στα πλαίσια υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχετίζονται με τον σχεδιασμό και δοκιμές νέων ή βελτιωμένων προϊόντων εφόσον είναι πιθανό να προσφέρουν στον Όμιλο μελλοντικά οικονομικά οφέλη, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό της εμπορικής βιωσιμότητάς τους και αφού το κόστος μπορεί να επιμετρηθεί με αξιοπιστία.

Τα υπόλοιπα, εκτός των ανωτέρω, έξοδα ανάπτυξης όπως και τα έξοδα έρευνας αναγνωρίζονται ως έξοδα της χρήσης.

Τα έξοδα ανάπτυξης τα οποία έχουν κεφαλαιοποιηθεί αποσβένονται από την εκκίνηση της εμπορικής παραγωγής του προϊόντος, βάση της σταθερής μεθόδου απόσβεσης κατά την περίοδο των αναμενόμενων ωφελειών του προϊόντος.

Τα έξοδα ανάπτυξης που έχουν αναγνωριστεί ως ασώματες ακινητοποιήσεις αφορούν προϊόντα ή παραγωγική διαδικασία προϊόντων που είναι επακριβώς καθορισμένα και οι δαπάνες που αντιστοιχούν σε αυτά μπορεί να εξατομικευτούν και να υπολογιστούν αξιόπιστα.

Η Διοίκηση αναγνωρίζει μία δαπάνη ως έξοδο ανάπτυξης εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα:

- Μπορεί να αποδειχθεί η δυνατότητα τεχνικής αξιοποίησης του προϊόντος ή της παραγωγικής διαδικασίας
- Η εταιρεία προτίθεται να παράγει και να εμπορευθεί ή να χρησιμοποιήσει το προϊόν ή την παραγωγική διαδικασία
- Μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχει αγορά για το προϊόν ή τη διαδικασία ή ότι αυτά θα είναι χρήσιμα για την εταιρεία στην περίπτωση που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν αντί να πωληθούν και
- Υπάρχουν επαρκείς πόροι, ή μπορεί να αποδειχθεί ή διαθεσιμότητα τους για την ολοκλήρωση του προγράμματος και την εμπορία ή χρήση του προϊόντος ή της παραγωγικής διαδικασίας. Τα έξοδα ανάπτυξης δεν υπερβαίνουν το ποσό που πιθανολογείται ότι θα καλυφθεί από τα σχετικά μελλοντικά οφέλη (οικονομικά) μετά την αφαίρεση των περαιτέρω δαπανών ανάπτυξης του σχετικού κόστους παραγωγής και των εξόδων διάθεσης και διοίκησης που συνδέονται άμεσα με την εμπορία του προϊόντος.

Τα έξοδα ανάπτυξης είναι περιορισμένης ωφέλιμης ζωής. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία επανεξετάζεται σε κάθε χρήση, λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες όπως τεχνική ή άλλου τύπου απαξίωση ή η περίοδος ελέγχου του περιουσιακού στοιχείου και τα νομικά ή όμοια όρια που τίθενται στη χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής που έχει οριστεί για την παρουσιαζόμενη χρήση και την προηγούμενη είναι τα τέσσερα (4) έτη.

γ) Εμπορικά δικαιώματα

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως άυλα περιουσιακά στοιχεία τους πόρους που δαπανά για τη λήψη δικαιωμάτων, όταν έχει έλεγχο πάνω σε αυτούς τους πόρους και αναμένει από αυτούς μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες.

Τα εν λόγω δικαιώματα αναγνωρίζονται όταν πληρούν τα κριτήρια του περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή:

α) πιθανολογείται ότι τα αναμενόμενα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αποδίδονται στο περιουσιακό στοιχείο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και β) το κόστος των δικαιωμάτων μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δικαιώματα απεικονίζονται στο κόστος τους μείον την σωρευμένη απόσβεση και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Ως ωφέλιμη ζωή θεωρείται η περίοδος κατά την οποία ο Όμιλος λαμβάνει από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μελλοντικά οικονομικά οφέλη και κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη.

δ) Λογισμικά

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς λογισμικών προγραμμάτων. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος κτήσης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού. Για τα κριτήρια ανάπτυξης που ισχύουν βλέπε σημείωση υπ' αριθμ. 2.7 (β).

Τα λογισμικά προγράμματα απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις οι οποίες υπολογίζονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και συγκεκριμένα αποσβένονται σε οκτώ (8) έτη.

2.9. Απομείωση Αξίας Μη Περιουσιακών Στοιχείων

Τα πάγια και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε ελέγχους απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσεως. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Οι απομειώσεις που έχουν αναγνωρισθεί σε προηγούμενες περιόδους σε μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός της υπεραξίας) εξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς για τυχόν αναστροφή.

2.10. Χρηματοοικονομικά μέσα

Αναγνώριση και αποαναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος γίνει συμβαλλόμενο μέρος των συμβατικών όρων των χρηματοοικονομικών μέσων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν λήγουν τα συμβατικά δικαιώματα στις ταμειακές ροές από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή όταν μεταβιβάζεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ανταμοιβές. Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν αποσβένεται, εκκαθαριστεί, ακυρωθεί ή λήξει.

Ταξινόμηση και αρχική αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Εκτός από τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα και αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15, όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, προσαρμοσμένη για το κόστος συναλλαγής (κατά περίπτωση).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που ορίζονται και λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Αποσβεσμένο κόστος
- Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Στις παρουσιαζόμενες περιόδους, η εταιρεία δεν διέθετε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση καθορίζεται και από τα δύο:

- το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- τα συμβατικά χαρακτηριστικά ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όλα τα έσοδα και έξοδα που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα παρουσιάζονται στα χρηματοοικονομικά έσοδα, στα χρηματοοικονομικά έσοδα ή σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που εμφανίζεται σε κονδύλια λειτουργικής δραστηριότητας.

Μεταγενέστερη αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος εάν τα περιουσιακά στοιχεία πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις (και δεν προσδιορίζονται ως χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων):

- βρίσκονται σε επιχειρηματικό μοντέλο που έχει ως στόχο την κατοχή των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη συλλογή των συμβατικών ταμειακών ροών
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δημιουργούν ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου

Μετά την αρχική αναγνώριση, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η προεξόφληση παραλείπεται όταν η επίδραση της προεξόφλησης είναι μη ουσιώδης. Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμα του Ομίλου, οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών μέσων όπως επίσης και τα ομόλογα που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές και προηγούμενως είχαν ταξινομηθεί ως διακρατούμενα έως τη λήξη σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

(χρηματοοικονομικά μέσα που δεν διέθετε ο Όμιλος κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους).

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων τα περιουσιακά στοιχεία που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Διακρατώνται βάσει επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου στόχος είναι να «αποκομίζονται» οι σχετικές ταμειακές ροές και να πωλούνται και
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων να δημιουργούν ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Τα τυχόν κέρδη ή ζημιές που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα (OCI) θα ανακυκλωθούν κατά την διαγραφή/αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είχαν ταξινομηθεί ως διαθέσιμα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (συγκριτικές περιόδους)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε έχουν οριστεί σε αυτήν την κατηγορία είτε δεν μπορούν να συμπεριληφθούν σε καμία άλλη κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή διακρατούμενα έως τη λήξη τους και δάνεια και απαιτήσεις). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση του Ομίλου μετοχές εταιρείας διαπραγματευόμενες σε οργανωμένη αγορά.

Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία. Οι ζημιές αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και καταχωρήθηκαν στο σχετικό αποθεματικό (Αποθεματικό εύλογης αξίας) εντός των ιδίων κεφαλαίων.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η βάση υπολογισμού απαιτήσεων απομείωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 λαμβάνει υπόψη πιο ενημερωμένες πληροφορίες για την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών - το μοντέλο «αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών». Αυτό αντικαθιστά το «μοντέλο ζημιών που έχουν προκύψει» του ΔΛΠ 39.

Τα μέσα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των νέων απαιτήσεων περιλαμβάνονται τα δάνεια και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρεωστικού τύπου που αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος καθώς και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων, εμπορικές απαιτήσεις, περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται και αποτιμώνται βάσει του ΔΠΧΑ 15 και δανειακές υποχρεώσεις και εγγυοδοσίες που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών δεν εξαρτάται πλέον από την αρχική αναγνώριση. Αντίθετα, ο Όμιλος εξετάζει ένα ευρύτερο φάσμα πληροφοριών κατά την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου και τη μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των παρελθόντων γεγονότων, των τρεχουσών συνθηκών, εύλογων και υποστηρικτικών προβλέψεων που επηρεάζουν την αναμενόμενη είσπραξη των μελλοντικών ταμειακών ροών του μέσου.

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, γίνεται διάκριση μεταξύ:

- χρηματοπιστωτικών μέσων που δεν έχουν υποστεί σημαντική υποβάθμιση της πιστωτικής ικανότητας τους κατά την αρχική αναγνώριση ή που έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο («στάδιο 1») και
- χρηματοπιστωτικά μέσα που έχει υποβαθμιστεί σημαντικά η πιστωτική τους ικανότητα κατά την αρχική αναγνώριση και των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν είναι χαμηλός («στάδιο 2»).

Το «Στάδιο 3» θα καλύπτει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι «άνω των 12-μηνών αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές» αναγνωρίζονται για την πρώτη κατηγορία, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία αναγνωρίζονται «ζημιές από πιστωτικές ζημιές».

Η μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών προσδιορίζεται από μια στάθμιση πιθανοτήτων για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε σχέση με την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

Κατά το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων βασίστηκε στο μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Η διενέργεια απομείωσης σε εξατομικευμένη βάση προέκυπτε όταν οι απαιτήσεις είχαν καταστεί καθυστερημένες ή όταν λαμβάνονταν άλλα αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία της αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου. Οι απαιτήσεις που εξατομικευμένα θεωρούνταν ότι δεν έχουν υποστεί απομείωση, ελέγχονταν για απομείωση σε επίπεδο διαφόρων κατηγοριών, οι οποίες κατηγορίες προσδιορίζονταν κυρίως με βάση την πιστοληπτικό κίνδυνο. Στη συνέχεια η εκτίμηση των ζημιών απομείωσης βασιζόταν σε πιθανά ποσοστά αθέτησης με βάση ιστορικά δεδομένα συνδεδεμένα με την κάθε κατηγορία.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων και δεν προέκυψε ανάγκη για την αναγνώριση επιπλέον απομειώσεων.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, οι εμπορικές απαιτήσεις έχουν αξιολογηθεί με βάση την κατηγορία που υπάγονται, κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ή/και κλάδου ή/και γεωγραφική θέση των πελατών.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αποαναγνωρίζονται (δηλαδή διαγράφονται) όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία μελλοντικής είσπραξης. Η μη πραγματοποίηση πληρωμής εντός 360 ημερών από την ημερομηνία του τιμολογίου και η αποτυχία να συνεργαστούν με τον Όμιλο για εξεύρεση εναλλακτικής λύσης πληρωμής, μεταξύ άλλων, θεωρούνται ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις.

Ταξινόμηση και αποτίμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τα δάνεια καθώς και τις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Στη συνέχεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Αναφορικά με τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, οι προμήθειες που καταβάλλονται κατά την έναρξη της σύμβασης δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής όταν είναι πιθανό ότι ένα μέρος ή ολόκληρο το δάνειο θα εκταμειωθεί. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση της προμήθειας αναβάλλεται μέχρι την εκταμίευση του δανείου. Όταν δεν υπάρχει κάποια ένδειξη ότι η εκταμίευση μέρους ή ολόκληρου του δανείου είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί, η προμήθεια κεφαλαιοποιείται σαν προπληρωμή και αποσβένεται κατά τη διάρκεια του σχετικού δανεισμού.

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν έντοκα τραπεζικά δάνεια και αλληλόχρεους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η ανταλλαγή μεταξύ υφιστάμενου δανειολήπτη και δανειστή δικαιοπραξιών με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους λογιστικοποιείται ως απόσβεση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Ομοίως, μια ουσιαστική τροποποίηση των όρων μιας υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή μέρους αυτής (ανεξαρτήτως του εάν αποδίδεται ή όχι στην οικονομική δυσκολία του οφειλέτη) λογίζεται ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και της αναγνώρισης νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μέρους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που αποσβέστηκε ή μεταβιβάστηκε σε άλλο μέρος και του εύλογου τιμήματος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταβιβαζόμενων μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων ή αναληφθεισών υποχρεώσεων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

2.11. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη μικρότερη αξία ανάμεσα στο κόστος κτήσης τους και στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους. Το κόστος για τα αγαθά που αγοράζονται από τρίτους, προσδιορίζεται από την τιμολογιακή αξία του αγαθού πλέον κάθε άμεσο έξοδο που αφορά το αγαθό μέχρι αυτό να παραληφθεί στη συγκεκριμένη κατάσταση και στο συγκεκριμένο χώρο που αυτό βρίσκεται κατά την αποτίμηση. Το κόστος των προϊόντων αποτελείται από το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος όπου είναι δυνατός ο προσδιορισμός του και τα γενικά βιομηχανικά ή άλλα έξοδα, που χρειάστηκαν ώστε το προϊόν να φθάσει στο συγκεκριμένο χώρο και στη συγκεκριμένη κατάσταση κατά το χρόνο της αποτίμησης. Το κόστος υπολογίζεται με τη χρήση της μέσης σταθμικής μεθόδου. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία απεικονίζει την εκτιμώμενη αξία πώλησης του αγαθού μείον τα εκτιμώμενα κόστη διάθεσής του.

Οι εκτιμήσεις της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας επίσης λαμβάνουν υπόψη το σκοπό για τον οποίο τηρούνται τα αποθέματα. Ως εκ τούτου η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία της ποσότητας του αποθέματος που τηρείται για να καλύψει βέβαιες συμβάσεις πωλήσεων αγαθών ή υπηρεσιών, βασίζεται στη συμβατική τιμή. Αν οι συμβάσεις πωλήσεων καλύπτουν μικρότερες ποσότητες από αυτές των αποθεμάτων που τηρούνται, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία της επί πλέον ποσότητας βασίζεται στις γενικές τιμές πώλησης.

2.12. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά, τις τραπεζικές καταθέσεις, τις βραχυπρόθεσμες μέχρι τρεις μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

2.13. Κόστη δανεισμού

Τα γενικά κόστη δανεισμού καθώς και τα κόστη δανεισμού που έχουν αναληφθεί ειδικά για την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις, κεφαλαιοποιούνται, ως τμήμα του κόστους του στοιχείου αυτού, για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο να είναι έτοιμο για χρήση ή πώληση. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο για το οποίο απαιτείται εκτεταμένη χρονική περίοδος, προκειμένου να είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προσδιορίζεται ή την πώληση.

Τυχόν έσοδα από τόκους ή λοιπά έσοδα από την προσωρινή επένδυση του προϊόντος δανείων που έχουν ληφθεί για τον πιο πάνω σκοπό, μειώνουν αντίστοιχα τα κόστη δανεισμού που επιτρέπεται να κεφαλαιοποιηθούν.

Όλα τα λοιπά κόστη δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα της περιόδου που αυτά πραγματοποιούνται.

2.14. Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

Οι ίδιες μετοχές εφόσον κατέχονται είτε από την Εταιρεία είτε από εταιρείες του Ομίλου, εμφανίζονται στο κόστος κτήσης (καταβληθέν τίμημα πλέον δαπάνες απόκτησης) αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την πώληση, ακύρωση ή διάθεση των ιδίων μετοχών οποιοδήποτε αποτέλεσμα προκύπτει αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια.

2.15. Παροχές στο προσωπικό

Παροχές κατά τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές στους εργαζόμενους περιλαμβάνουν:

- Ημερομίσθια, μισθούς, εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων, συμμετοχή στα κέρδη
- Βραχύχρονες αποζημιωνόμενες απουσίες, όπως ετήσια άδεια με αποδοχές και άδεια ασθενείας με αποδοχές, όταν οι απουσίες αναμένεται να πραγματοποιηθούν μέσα σε 12 μήνες, από το τέλος της περιόδου αναφοράς στην οποία οι εργαζόμενοι παρέχουν τη σχετική υπηρεσία.
- Διανομή κερδών και έκτακτες παροχές πληρωτέες μέσα σε 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς, μέσα στην οποία οι εργαζόμενοι παρέχουν σχετική υπηρεσία.

Παροχές τερματισμού απασχόλησης

Οι παροχές αυτές δημιουργούνται, όταν μια επιχείρηση δεσμεύεται αποδεδειγμένα να τερματίσει την απασχόληση εργαζομένου ή εργαζομένων, πριν την κανονική ημερομηνία αποχώρησης.

Οι παροχές αυτές καταχωρούνται ως μία υποχρέωση και ένα έξοδο όταν και μόνο όταν η επιχείρηση δεσμεύεται να τις χορηγήσει. Όταν οι παροχές αυτές λήγουν πέραν των 12 μηνών από το τέλος της περιόδου αναφοράς πρέπει να προεξοφλούνται.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

α) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα προγράμματα καθορισμένων εισφορών είτε με ασφαλιστικούς φορείς (ταμεία) είτε με ασφαλιστικές εταιρείες. Το πρόγραμμα αυτά καλύπτουν προσωπικό του Ομίλου είτε συνταξιοδοτικά είτε με ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση να πληρώσει επιπλέον εισφορές από αυτές που αποδίδει στα ασφαλιστικά ταμεία ή εταιρείες βάσει των καθορισμένων προγραμμάτων, ακόμα και αν τα επενδυμένα περιουσιακά στοιχεία είναι ανεπαρκή για να αντιμετωπίσουν τις αναμενόμενες παροχές για την υπηρεσία των εργαζομένων που αφορά την τρέχουσα χρήση καθώς και προγενέστερες περιόδους.

Ο Όμιλος έχει υποχρέωση όσον αφορά στην ανωτέρω ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων. Η υποχρέωση περιορίζεται στο ποσό που έχει συμφωνηθεί να συνεισφέρει στο φορέα (ασφαλιστικό ταμείο) που διαχειρίζεται τις εισφορές και χορηγεί τις παροχές (συντάξεις, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κτλ.).

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών – Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα που δεν είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών αφορά στη νομική υποχρέωση του για καταβολή στο προσωπικό εφάπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην κατάσταση οικονομικής θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία αναφοράς μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπμένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή υπολογίζεται με την προεξόφληση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών χρησιμοποιώντας επιτόκια υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμα στο οποίο η παροχή θα πληρωθεί και που έχουν διάρκεια που προσεγγίζει τη διάρκεια της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Στις χώρες όπου δεν υπάρχει συγκροτημένη αγορά σε τέτοια ομόλογα, χρησιμοποιούνται τα επιτόκια της αγοράς των κρατικών ομολόγων.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης του προγράμματος καθορισμένων παροχών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός από την περίπτωση που συμπεριλαμβάνεται στο κόστος ενός περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης αντανάκλα την αύξηση

της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από την απασχόληση των εργαζομένων μέσα στη χρήση καθώς και μεταβολές λόγω περικοπών ή διακανονισμών.

Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Το κόστος αυτό συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις παροχές σε εργαζομένους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από αλλαγές σε αναλογιστικές υποθέσεις αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στη χρήση που έχουν προκύψει.

2.16. Παροχές βασιζόμενες σε συμμετοχικούς τίτλους

Η Εταιρεία, παρέχει σε ορισμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε διευθυντικά στελέχη δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (stock options) ως αντάλλαγμα για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους δικαιούχους επιμετρώνται στην εύλογη αξία των δικαιωμάτων που τους παραχωρούνται κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων που λαμβάνονται σε αντάλλαγμα των συμμετοχικών τίτλων αναγνωρίζεται ως έξοδο. Το συνολικό ποσό που θα αναγνωριστεί ως έξοδο καθορίζεται σε σχέση με την εύλογη αξία των χορηγηθέντων δικαιωμάτων:

- λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς (π.χ. την τιμή της μετοχής)
- εξαιρώντας την επίδραση οποιωνδήποτε προϋποθέσεων κατοχύρωσης που δεν διέπονται από συνθήκες της αγοράς και
- λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση οποιωνδήποτε προϋποθέσεων που δεν αποτελούν προϋποθέσεις κατοχύρωσης.

Η παραχώρηση των συμμετοχικών τίτλων εξαρτάται από την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων κατοχύρωσης. Συγκεκριμένα υπάρχουν όροι απόδοσης που πρέπει να εκπληρωθούν, όπως παραδείγματος χάρι την επίτευξη συγκεκριμένης αύξησης στην τιμή των μετοχών της Εταιρείας. Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης, πλην των συνθηκών αγοράς, δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας των μετοχών ή των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης. Αντίθετα, οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης λαμβάνονται υπόψη με την προσαρμογή του αριθμού των συμμετοχικών τίτλων που συμπεριλαμβάνονται στην επιμέτρηση του ποσού της συναλλαγής ώστε, τελικά, το ποσό που αναγνωρίζεται για τις υπηρεσίες που λήφθηκαν ως αντάλλαγμα για τους συμμετοχικούς τίτλους να βασίζεται στον αριθμό των συμμετοχικών τίτλων που θα κατοχυρωθούν τελικά. Έτσι, σε αθροιστική βάση, κανένα ποσό δεν αναγνωρίζεται για υπηρεσίες που λήφθηκαν αν οι συμμετοχικοί τίτλοι που παραχωρήθηκαν δεν κατοχυρωθούν λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης μιας προϋπόθεσης κατοχύρωσης.

Όταν εξασκούνται τα δικαιώματα προαίρεσης, η Εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές. Οι εισπράξεις που λαμβάνονται, καθαρές από οποιοδήποτε άμεσο κόστος συναλλαγής πιστώνονται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

2.17. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν:

- Υπάρχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων.
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης.
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται στην παρούσα αξία της δαπάνης της οποίας, βάσει της καλύτερης εκτίμησης της Διοίκησης, απαιτείται για να καλύψει την παρούσα υποχρέωση κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους και είναι ένα προ-φόρου επιτόκιο. Η αύξηση της πρόβλεψης λόγω της παρόδου του χρόνου καταχωρείται σαν έξοδο από τόκους.

2.18. Μισθώσεις

Οι μισθώσεις χαρακτηρίζονται σαν χρηματοδοτικές, όταν οι όροι των σχετικών συμβάσεων μεταφέρουν ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του αντικειμένου που ενοικιάζεται στο μισθωτή.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος μισθώνει συγκεκριμένα πάγια κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις δανειακές υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης.

2.19. Φόρος εισοδήματος – Αναβαλλόμενη φορολογία

Η φορολογία της χρήσης περιλαμβάνει τρέχοντα φόρο και αναβαλλόμενο φόρο. Η φορολογία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος επίσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού στις χώρες όπου η εταιρεία και οι θυγατρικές της λειτουργούν και αποφέρουν κέρδη. Η Διοίκηση αξιολογεί περιοδικά τις θέσεις στις φορολογικές δηλώσεις σχετικά με καταστάσεις όπου η φορολογική νομοθεσία υπόκειται σε ερμηνεία. Σχηματίζει προβλέψεις, όπου είναι απαραίτητο, σε σχέση με τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Οι φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν όλους τους φόρους που βασίζονται σε φορολογητέα κέρδη καθώς και τυχόν καταλογιζόμενα από ρυθμίζουσες αρχές πρόστιμα ή προσαυξήσεις επί αυτών των φόρων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ωστόσο, δεν αναγνωρίζονται οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αν προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού και αναμένεται να είναι σε ισχύ όταν η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί ή η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς ή από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες, με εξαίρεση την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης στην περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον. Γενικά, ο Όμιλος δεν έχει τη δυνατότητα να ελέγξει την αναστροφή των προσωρινών διαφορών για τις συγγενείς επιχειρήσεις, εκτός από τις περιπτώσεις όπου υπάρχει συμφωνία, με την οποία ο Όμιλος μπορεί να ελέγξει την αναστροφή των προσωρινών διαφορών για τα οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες κατά την έκταση στην οποία αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά θα αναστραφεί στο μέλλον και θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίζονται οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή είτε στην ίδια επιχείρηση που είναι υπόχρεη φόρου είτε σε διαφορετικές επιχειρήσεις που είναι υπόχρεες φόρου, όταν υπάρχει η πρόθεση να τακτοποιηθούν τα υπόλοιπα σε καθαρή βάση.

2.20. Κρατικές επιχορηγήσεις

Επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία είναι κρατικές επιχορηγήσεις που έχουν ως βασικό όρο, ότι η επιχείρηση που τις δικαιούται πρέπει να αγοράσει, κατασκευάσει ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να αποκτήσει μακράς διάρκειας περιουσιακά στοιχεία. Είναι δυνατόν επίσης να ορίζονται και πρόσθετοι όροι αναφορικά με το είδος ή την τοποθεσία των περιουσιακών στοιχείων ή με την χρονική περίοδο στην οποία αυτά πρέπει να αποκτηθούν ή να παραμείνουν στην κατοχή της επιχείρησης.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις στην εύλογη αξία τους όταν ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια: α) Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και β) το ποσό της επιχορήγησης έχει εισπραχθεί ή πιθανολογείται ότι θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν πάγια στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδο επόμενων χρήσεων και αναγνωρίζονται συστηματικά και ορθολογικά στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

2.21. Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί σε έναν πελάτη. Ένα αγαθό ή η υπηρεσία μεταβιβάζονται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται όταν οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκρών (output methods), είτε μεθόδους εισρών (input methods).

Τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

2.22. Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων ή απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται έσοδα από τόκους με το ίδιο επιτόκιο (αρχικό πραγματικό επιτόκιο) επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

2.23. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή των μερισμάτων αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν η διανομή εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.24. Έκτακτα στοιχεία

Τα έκτακτα στοιχεία γνωστοποιούνται ξεχωριστά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν είναι απαραίτητο για την περαιτέρω κατανόηση της οικονομικής επίδοσης του Ομίλου. Είναι στοιχεία εσόδων ή εξόδων σημαντικής αξίας που γνωστοποιούνται διακριτά λόγω της σημαντικότητας της φύσης τους ή των σχετικών ποσών.

2.25. Στρογγυλοποιήσεις

Τυχόν διαφορές σε ποσά των οικονομικών καταστάσεων και αντίστοιχα ποσά στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη διοίκηση το σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων. Επηρεάζουν επίσης τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων καθώς και τα δημοσιευμένα ποσά εσόδων και εξόδων.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων αφορούν:

• **Εξέταση για τυχόν απομείωση υπεραξίας ή συνολικής αξίας συμμετοχής**

Ο Όμιλος ελέγχει ετησίως την υπάρχουσα υπεραξία και την αξία των συμμετοχών για τυχόν απομείωση και ερευνά τα γεγονότα ή τις συνθήκες που καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης, όπως για παράδειγμα μια σημαντική δυσμενής αλλαγή στο εταιρικό κλίμα ή μια απόφαση για πώληση ή διάθεση μιας μονάδας ή ενός λειτουργικού τομέα. Ο καθορισμός της ύπαρξης απομείωσης απαιτεί την αποτίμηση της αντίστοιχης μονάδας, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών. Κατά την εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας, ο Όμιλος βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα, μελλοντικά εταιρικά σχέδια, οικονομικές προεκτάσεις καθώς και δεδομένα της αγοράς (στατιστικά και μη).

Εάν από αυτή την ανάλυση προκύπτει ανάγκη για απομείωση της υπεραξίας ή της αξίας των συμμετοχών, η μέτρηση της απομείωσης απαιτεί εκτίμηση της εύλογης αξίας της υπεραξίας ή κάθε συμμετοχής. Σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιείται η προσέγγιση των ταμειακών ροών, η οποία αναφέρεται παραπάνω, από ανεξάρτητους εκτιμητές όταν κρίνεται κατάλληλο. Βλέπε σχετικά τις υπ' αριθμ. 7 και 8 σημειώσεις.

• **Αποθέματα**

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του ιστορικού κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Για την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η διοίκηση λαμβάνει υπ' όψιν την πιο αξιόπιστη απόδειξη η οποία είναι διαθέσιμη τη στιγμή που πραγματοποιείται η εκτίμηση.

• **Φόροι εισοδήματος**

Ο Όμιλος υπόκειται σε φορολόγηση και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το ενδεχόμενο που θα της επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Ο Όμιλος εκτιμά επίσης την έκταση που αναμένεται ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οποιοί αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ορισμένων θυγατρικών εταιριών μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Η επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων και αναβαλλόμενων φορολογικών περιουσιακών στοιχείων αντανακλά τις επακόλουθες φορολογικές συνέπειες που θα προκύψουν από τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος αναμένει, κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς να ανακτήσει ή να τακτοποιήσει τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του.

▪ Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων

Ο Όμιλος εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε κάθε περίοδο αναφοράς. Κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των εν λόγω στοιχείων.

▪ Ανακτησιμότητα των απαιτήσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, οι εμπορικές απαιτήσεις έχουν αξιολογηθεί με βάση την κατηγορία που υπάγονται, κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ή/και κλάδου ή/και γεωγραφική θέση των πελατών.

▪ Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτόκιο προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

▪ Προσδιορισμός ευλόγων αξιών

Ο Όμιλος στα πλαίσια εφαρμογής των ΔΠΧΑ είναι υποχρεωμένος ή έχει την ευχέρεια να επιμετρά περιουσιακά του στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία αποτελεί επιμέτρηση που βασίζεται στην αγορά και δεν αφορά μια συγκεκριμένη οντότητα. Για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς. Για άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να μην υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές ή δεδομένα στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς.

Στα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ο Όμιλος επιμετρά στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα (περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις) τα οποία αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί. Ο Όμιλος κατέχει και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία και συγκεκριμένα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια τα οποία αποτιμώνται με την μέθοδο της αναπροσαρμογής της αξίας τους.

Για την αύξηση της συνέπειας και της συγκρισιμότητας στις επιμετρήσεις εύλογης αξίας και τις συναφείς γνωστοποιήσεις, ο Όμιλος υιοθετώντας σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13 έχει καθορίσει ιεραρχία εύλογης αξίας που κατηγοριοποιεί σε τρία επίπεδα τις εισροές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Η ιεράρχηση εύλογης αξίας δίνει μέγιστη προτεραιότητα στις επίσημες τιμές (χωρίς προσαρμογές) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις (εισροές 1ου επιπέδου) και ελάχιστη προτεραιότητα σε μη παρατηρήσιμες εισροές (εισροές 3ου επιπέδου).

Οι εισροές δεδομένων 1ου επιπέδου είναι οι επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (χωρίς προσαρμογή) στις αγορές για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στις οποίες έχει πρόσβαση η οντότητα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Οι εισροές δεδομένων 2ου επιπέδου είναι εισροές πέραν των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο 1ο επίπεδο οι οποίες είναι παρατηρήσιμες για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε άμεσα είτε έμμεσα. Εάν το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση διαθέτει προκαθορισμένη (συμβατική) διάρκεια, μια εισροή 2ου επιπέδου πρέπει να είναι παρατηρήσιμη για την πλήρη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Οι εισροές δεδομένων 3ου επιπέδου είναι μη παρατηρήσιμα δεδομένα ή συναλλαγές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος και τα επιμετρά σε εύλογη αξία αναλύονται στην υπ' αριθμ. 4 σημείωση ενώ τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία και συγκεκριμένα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια αναλύονται στην υπ' αριθμ. 5 σημείωση.

4. Χρηματοοικονομικά μέσα – Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνων

4.1. Λογιστικές ταξινομήσεις και εύλογες αξίες

Οι παρακάτω πίνακες εμφανίζουν τις λογιστικές και εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς και την κατανομή τους σε επίπεδο ιεράρχησης εύλογης αξίας (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ 3 σημείωση ενότητα «Προσδιορισμός ευλόγων αξιών»). Δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για τις περιπτώσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αναγνωρίζονται στην λογιστική τους αξία διότι η εύλογη αξία τους δεν διαφέρει ουσιωδώς.

31/12/18	Λογιστικές αξίες					Εύλογες αξίες			
	Διαθέσιμα προς πώληση	Χρημ. στοιχ.σε εύλογη αξία μέσω αποτελ.	Δάνεια και απαιτήσεις	Άλλες χρημ/κές υποχρεώσεις	Σύνολο	1ο επίπεδο	2ο επίπεδο	3ο επίπεδο	Σύνολο

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία									
Επενδυτική συμμετοχή	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ομόλογα διακρατούμενα για εμπορικό σκοπό	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία									
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	0	0	6.930.060	0	6.930.060	0	0	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0	0	9.031.718	0	9.031.718	0	0	0	0
	0	0	15.961.778	0	15.961.778	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	15.961.778	0	15.961.778	0	0	0	0
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία									
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	17.518.172	17.518.172	0	0	0	0
Δανεισμός	0	0	0	21.760.067	21.760.067	0	0	0	0
Αλληλόχρεος δανειακός λογαριασμός	0	0	0	9.330.594	9.330.594	0	0	0	0
Υποχρεώσεις leasing	0	0	0	1.541.422	1.541.422	0	0	0	0
	0	0	0	50.150.255	50.150.255	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	50.150.255	50.150.255	0	0	0	0

31/12/17	Λογιστικές αξίες					Εύλογες αξίες			
	Διαθέσιμα προς πώληση	Χρημ. στοιχ.σε εύλογη αξία μέσω αποτελ.	Δάνεια και απαιτήσεις	Άλλες χρημ./κές υποχρεώσεις	Σύνολο	1ο επίπεδο	2ο επίπεδο	3ο επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία									
Επενδυτική συμμετοχή	336.744	0	0	0	336.744	336.744	0	0	336.744
	336.744	0	0	0	336.744	336.744	0	0	336.744
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία									
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	0	0	7.717.898	0	7.717.898	0	0	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0	0	11.259.888	0	11.259.888	0	0	0	0
	0	0	18.977.786	0	18.977.786	0	0	0	0
Σύνολο	336.744	0	18.977.786	0	19.314.530	336.744	0	0	336.744
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία									
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	12.422.035	12.422.035	0	0	0	0
Δανεισμός	0	0	0	23.400.000	23.400.000	0	0	0	0
Αλληλόχρεος δανειακός λογαριασμός	0	0	0	10.141.345	10.141.345	0	0	0	0
Υποχρεώσεις leasing	0	0	0	1.714.914	1.714.914	0	0	0	0
	0	0	0	47.678.294	47.678.294	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	47.678.294	47.678.294	0	0	0	0

4.2. Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος και τα επιμετρά σε εύλογη αξία, καταναμεμένα σε ένα από τα προαναφερόμενα επίπεδα ιεράρχησης (βλέπε σημείωση 3) κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017 περιλαμβάνουν και χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω κατάστης συνολικών εσόδων (βλέπε σημείωση 10).

Δεν πραγματοποιήθηκε στην περίοδο αναφοράς αλλαγή επιπέδου ιεράρχησης του τρόπου επιμέτρησης της εύλογης αξίας για κάποια από τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος.

4.3. Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος, σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει εκτίθεται στους παρακάτω κινδύνους:

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Κίνδυνος αγοράς

4.3.1. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) έχει την τελική ευθύνη για την ανάληψη από την Εταιρεία παντός είδους κινδύνων καθώς και για την παρακολούθησή τους σε τακτική βάση. Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας και του Ομίλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω εντεταλμένων στελεχών της Γενικής ή Οικονομικής Διεύθυνσης:

(α) θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες και ρυθμίσεις που επιτρέπουν τον εντοπισμό των κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις δραστηριότητες, τις διαδικασίες και τα συστήματα λειτουργίας της Εταιρείας (ιδίως τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ρευστότητας, τον κίνδυνο αγοράς και τον λειτουργικό κίνδυνο).

(β) καθορίζει το ανεκτό επίπεδο κινδύνου.

(γ) μεριμνά ώστε ο Όμιλος να διαθέτει την απαιτούμενη κεφαλαιακή επάρκεια και την εν γένει διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία του.

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που αφορούν τον Όμιλο αναλύονται παρακάτω:

4.3.2. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος συνίσταται στη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου μέρους να εξοφλήσει πλήρως τα ποσά που οφείλει όταν αυτά προκύπτουν. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω κίνδυνος εστιάζεται περισσότερο στο κίνδυνο αδυναμίας είσπραξης από τον Όμιλο των απαιτήσεων του από πελάτες του.

Οι λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύουν το μέγιστο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Στο πλαίσιο της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει τις διαδικασίες και τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη συνεργασία κυρίως της Γενικής, Οικονομικής και Εμπορικής Διεύθυνσης:

- θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα.
- προβαίνει σε εκτίμηση των αναγκών του Ομίλου σε ίδια κεφάλαια για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου.
- προβαίνει στο διαχωρισμό των απαιτήσεων και λοιπών ανοιγμάτων σε απαιτήσεις υπό καθυστέρηση και επισφαλείς απαιτήσεις (impaired).
- ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στα controls του πιστωτικού ελέγχου
- προσδιορίζει τα ποσά των απαιτούμενων απομειώσεων επισφαλών απαιτήσεων
- προσδιορίζει τις πολιτικές και τις διαδικασίες αποτίμησης και διαχείρισης τυχόν εξασφαλίσεων
- προβαίνει σε ανάλυση των διαφόρων κατηγοριών ανοιγμάτων με βάση την εναπομένονσα ληκτότητα τους.
- αξιολογεί τις ασφάλειες που παρέχονται υπέρ του Ομίλου.
- ελέγχει την ακεραιότητα, αξιοπιστία και ακρίβεια των πηγών δεδομένων που χρησιμοποιεί καθώς και τη διαδικασία επικαιροποίησής τους.
- εκτιμά, σε συνεργασία με την Εμπορική Διεύθυνση, την πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλόμενων πελατών.

Για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη η πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου, ο κίνδυνος της χώρας αλλά και ο τομέας της οικονομίας στον οποίο δραστηριοποιείται, καθώς και ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της βελτιστοποίησης του τρόπου υπολογισμού και αναγνώρισης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, παράλληλα με την υιοθέτηση του νέου λογιστικού προτύπου ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», έχει σχεδιάσει την εφαρμογή ενός νέου μοντέλου εκτίμησης των επισφαλών απαιτήσεων το οποίο θα στηρίζεται κυρίως στην αρχή της «αναμενόμενης ζημιάς» («expected loss model») από ότι στην αρχή της «υφιστάμενης ζημιάς».

Σημειώνεται ότι, οι πωλήσεις αφορούν στην συντριπτική πλειονότητα (άνω του 99%) πωλήσεις χονδρικής και σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων και με πολύ μεγάλη διασπορά στα υπόλοιπά τους. Το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων αφορά σε πωλήσεις προς φαρμακεία. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Η Διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι μη απομειωμένες απαιτήσεις, οι οποίες παραμένουν ανείσπρακτες παραπάνω από 6 μήνες είναι εισπραχτέες βάσει σχετικού ιστορικού συναλλαγών των πελατών που αφορούν και της σχετικής πολιτικής ανάλυσης του πιστωτικού κινδύνου που ακολουθεί ο Όμιλος. Η κίνηση των αναγνωρισμένων απομειώσεων επί των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς γνωστοποιείται στην υπ' αριθμ. 13 σημείωση.

Ο πίνακας που παρουσιάζει τον μέγιστο βαθμό έκθεσης του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο έναντι των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων (μετά απομειώσεων) ανά γεωγραφικό τομέα έχει ως εξής:

Χώρα	31/12/18	31/12/17
Ελλάδα	2.583.973	3.609.189
Γερμανία	592.283	524.593
Η.Π.Α.	2.213.141	2.042.962
Ρωσία	340.036	247.610
Βραζιλία	181.887	173.713
Γαλλία	532.396	363.093
Λοιπές χώρες	486.344	756.739
Σύνολο	6.930.060	7.717.899

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Ο Όμιλος κατέχει την 31/12/2018 ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ποσού € 11.259.888 (2017: € 10.340.737). Οι τραπεζικές καταθέσεις είναι τοποθετημένες σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδος ή του Εξωτερικού ως εξής:

Ταμειακά διαθέσιμα ανά έδρα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων *	31/12/18	31/12/17
Ελλάδα	7.211.378	9.533.739
Κύπρος	39.546	27.178
Γερμανία	321.304	596.840
Η.Π.Α.	1.453.604	1.089.911
Σύνολο	9.025.832	11.247.669

* Δεν έχει περιληφθεί στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα το ποσό των μετρητών

4.3.3. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος ο Όμιλος να αντιμετωπίσει μια δυσκολία στο να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις του, οι οποίες σχετίζονται με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη συνεργασία κυρίως της Οικονομικής Διεύθυνσης, διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας του Ομίλου μέσω προσεκτικής παρακολούθησης των προγραμματισμένων πληρωμών για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς και των ταμειακών εκροών από την καθημερινή της δραστηριότητα. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες (καθημερινή, εβδομαδιαία, μηνιαία βάση).

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και υψηλής ευκολίας ρευστοποίησης επενδύσεις, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες ρευστότητας για διάστημα έως 30 ημερών. Η χρηματοδότηση των μακροπρόθεσμων αναγκών του προστατεύεται, επιπλέον, από ένα ικανοποιητικό αριθμό πιστώσεων και την ικανότητα να πωλήσει μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Έκθεση σε κίνδυνο ρευστότητας

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Παράλληλα παρατίθενται στοιχεία σε σχέση με τη δυνατότητα ρευστοποίησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας. Στα κονδύλια των υποχρεώσεων έχουν συμπεριληφθεί και οι τόκοι που αναλογούν στα αναφερόμενα χρονικά διαστήματα.

31/12/18	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Σύνολο
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	Από 1 έως 5 έτη	Αργότερα από 5 έτη	
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	17.518.172	0	0	0	17.518.172
Δανεισμός	2.240.656	2.303.039	19.786.091	0	24.329.786
Αλληλόχρεος δανειακός λογαριασμός	9.330.594	0	0	0	9.330.594
Υποχρεώσεις leasing	128.500	128.500	1.027.996	492.582	1.777.577
Σύνολο	29.217.922	2.431.539	20.814.087	492.582	52.956.130

31/12/17	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Σύνολο
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	Από 1 έως 5 έτη	Αργότερα από 5 έτη	
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	12.422.035	0	0	0	12.422.035
Δανεισμός	1.802.915	1.772.332	23.442.333	0	27.017.580
Αλληλόχρεος δανειακός λογαριασμός	10.141.345	0	0	0	10.141.345
Υποχρεώσεις leasing	120.002	1.633.086	0	0	1.753.088
Σύνολο	24.486.297	3.405.418	23.442.333	0	51.334.048

Επίσης κατά τη στάθμιση του κινδύνου ρευστότητας ο Όμιλος αξιολογεί και το ύψος του αναπροσαρμοσμένου κεφαλαίου κίνησης το οποίο στις περιόδους αναφοράς αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/18	31/12/17	31/12/18	31/12/17
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία	34.042.695	33.216.917	39.433.257	37.741.745
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	-35.209.956	-30.817.886	-32.738.690	-29.725.203
Μεταβατικός λ/μός ενεργητικού (ΔΠΧΑ 15)	2.600.000	-	2.600.000	-
Προσαρμοσμένο κεφάλαιο κίνησης	1.432.739	2.399.031	9.294.567	8.016.543

4.3.4. Κίνδυνος αγοράς

Ως κίνδυνος αγοράς ορίζεται ο κίνδυνος στη βάση του οποίου η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου ενδέχεται να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, η Διοίκηση του Ομίλου διαμορφώνει τις διαδικασίες και τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση του προκειμένου κινδύνου. Επίσης, μεριμνά για την αποτελεσματική εφαρμογή των προβλεπόμενων για το σκοπό αυτό διαδικασιών και ρυθμίσεων και ιδίως:

- μεριμνά ώστε να υφίσταται επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τα χρηματοδοτικά ανοίγματα του Ομίλου
- καταγράφει την πολιτική των προσεγγίσεων και των μεθόδων υπολογισμού της αξίας των ανοιγμάτων και της προσαρμογής της αξίας και των προβλέψεων αυτών.
- εφαρμόζει πρόγραμμα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και ειδικών αναλύσεων ευαισθησίας, βάσει των οποίων εκτιμάται και ποσοτικά η έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς
- μελετά και αναλύει δυνατότητες χρήσης ή απόκτησης χρηματοοικονομικών μέσων ή εργαλείων αντιστάθμισης των κινδύνων
- σταθμίζει τον κίνδυνο που απορρέει από την διακύμανση των ισοτιμιών των συναλλαγών που πραγματοποιούνται ή αναμένεται να πραγματοποιηθούν σε ξένο συνάλλαγμα και διενεργεί στο βαθμό που απαιτείται πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων.

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στο βαθμό που υπάρχει διακύμανση ισοτιμιών μεταξύ των νομισμάτων στα οποία οι πραγματοποιούνται συναλλαγές και των αντίστοιχων λειτουργικών νομισμάτων των εταιρειών του Ομίλου.

Πιο συγκεκριμένα ο συναλλαγματικός κίνδυνος για τον Όμιλο εξειδικεύεται ως εξής:

Κίνδυνος μετατροπής μελλοντικών εσόδων

Ο Όμιλος, ως απόρροια της συμφωνίας με την εταιρεία AVON καθώς και τη δραστηριότητα του Ομίλου στις Η.Π.Α. μέσω της θυγατρικής της εταιρείας, παρουσιάζει δραστηριότητα (κυρίως έσοδα) που βασίζονται σε USD. Συνεπώς το ύψος αυτών των αναμενόμενων εσόδων θα διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία EURO/USD. Για την κάλυψη του κινδύνου που απορρέει από την διακύμανση της εν λόγω ισοτιμίας ο Όμιλος σκοπεύει όποτε κριθεί απαραίτητο να προβεί σε σχετικές πράξεις αντιστάθμισης του κινδύνου, σταθεροποιώντας με αυτό τον τρόπο τις μελλοντικές ωφέλειες από την προαναφερόμενη συμφωνία.

Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:

Ο Όμιλος κατέχει την 31/12/2018 και την 31/12/2017 χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο συνάλλαγμα και ως εκ τούτου υφίσταται κίνδυνος που συνδέεται με τη διακύμανση της ισοτιμίας των εν λόγω κονδυλίων.

Έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο

Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο αφορά σε έκθεση μόνο στο Δολάριο ΗΠΑ και έχει ως εξής:

31/12/18	Δολάριο ΗΠΑ
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	2.131.458
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.453.604
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	-597.643
Σύνολο	2.987.419
31/12/17	Δολάριο ΗΠΑ
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.965.039
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.089.911
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	-616.150
Σύνολο	2.438.800

Ανάλυση ευαισθησίας

Αναφορικά με το συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από την διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας Ευρώ/USD, έχοντας ως σημείο αναφοράς τα κονδύλια της 31/12/2018, σε μια υποθετική μεταβολή της ισοτιμίας Ευρώ/USD κατά +/- 10 % για τις χρήσεις 2018 και 2017 θα προέκυπταν οι μεταβολές στα αποτελέσματα προ φόρων και στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Μεταβολή ισοτιμίας Ευρώ/USD	Επιδράσεις	
	Αποτέλεσμα προ φόρων	Ίδια κεφάλαια
31/12/2018		
10%	357.756	425.418
-10%	-437.258	-519.956
31/12/2017		
10%	292.253	292.265
-10%	-357.198	-357.213

(ii) Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος υπόκειται σε κίνδυνο διακύμανσης των μελλοντικών ταμειακών του ροών ως αποτέλεσμα μιας μεταβολής των επιτοκίων λόγω της λήψης τραπεζικών δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο (κυρίως επί του Euribor - Euro Interbank Offered Rate). Επιπλέον ο Όμιλος έχει επενδύσεις σε τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Η έκθεση του σε κίνδυνο επιτοκίου από τα στοιχεία αυτά δεν είναι σημαντική καθώς οι καταθέσεις του συνίστανται σε καταθέσεις όψεως.

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα. Όπως και στο προηγούμενο έτος τα υπόλοιπα (εκτός δανειακών υποχρεώσεων) λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επηρεάζονται σημαντικά από τιμές επιτοκίων.

Έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν κατέχουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σταθερού επιτοκίου.

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων σε μία λογική μεταβολή των επιτοκίων της τάξης του +/- 1 %.

31/12/2018			31/12/2017		
Μεταβολή επιτοκίων	Αποτέλεσμα προ φόρων	Ίδια κεφάλαια	Μεταβολή επιτοκίων	Αποτέλεσμα προ φόρων	Ίδια κεφάλαια
1,0%	326.321	231.688	1,0%	-330.413	-234.594
-1,0%	-326.321	-231.688	-1,0%	330.413	234.594

Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο επιτοκίου διαφέρει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των σχετικών έντοκων συναλλαγών και υπολοίπων. Παρόλα αυτά, η παραπάνω ανάλυση, αν και προσεγγιστική, θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης της Εταιρείας στον κίνδυνο επιτοκίου.

5. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

Ο Όμιλος

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια - Εγκαταστάσεις κτιρίων	Μηχανήματα	Έπιπλα & Λοιπός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
A. Αξίες Κτήσης						
Υπόλοιπα 1/1/2017	831.452	9.207.752	8.038.029	14.640.592	128.929	32.846.753
Προσθήκες	0	3.850	94.343	711.360	3.495	809.553
Προσθήκες από συνένωση	0	0	0	14.656	0	14.656
(-) Μειώσεις	0	0	0	256	0	256
Υπόλοιπα 31/12/2017	831.452	9.211.602	8.132.373	15.351.696	128.929	33.656.050
Προσθήκες	0	17.970	81.947	637.426	0	737.342
(-) Μειώσεις	0	0	6.200	3.951	0	10.151
Υπόλοιπα 31/12/2018	734.285	9.378.588	8.208.119	15.985.172	128.929	34.435.093
B. Αποσβέσεις						
Υπόλοιπα 1/1/2017	0	3.054.297	4.409.511	11.395.321	78.662	18.937.790
Αποσβέσεις	0	297.534	516.271	933.129	4.654	1.751.588
(-) Μειώσεις	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	0	3.351.831	4.925.782	12.328.449	83.316	20.689.377
Αποσβέσεις	0	305.040	513.979	859.840	2.202	1.681.062
(-) Μειώσεις	0	0	4.329	3.650	0	7.979
Υπόλοιπα 31/12/2018	0	3.656.871	5.435.432	13.184.640	85.518	22.362.460
B. Αποσβέσεις						
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	831.452	5.859.771	3.206.590	3.023.247	45.613	12.966.673
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	734.285	5.721.718	2.772.687	2.800.532	43.411	12.072.633

Η Εταιρεία

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια - Εγκαταστάσεις κτιρίων	Μηχανή- ματα	Έπιπλα & Λοιπός εξοπλισμός	Μεταφο- ρικά μέσα	Σύνολο
A. Αξίες Κτήσης						
Υπόλοιπα 1/1/2017	831.452	9.169.843	8.017.270	13.376.991	139.662	31.535.218
Προσθήκες	0	3.850	94.343	614.911	0	713.104
(-) Μειώσεις	0	0	0	256	0	256
Υπόλοιπα 31/12/2017	831.452	9.173.693	8.111.614	13.991.645	139.662	32.248.066
Προσθήκες	0	17.970	81.947	483.701	0	583.617
(-) Μειώσεις	0	0	6.200	3.951	0	256
Υπόλοιπα 31/12/2018	734.285	9.340.679	8.187.360	14.471.395	139.662	32.837.383
B. Αποσβέσεις						
Υπόλοιπα 1/1/2017	0	3.037.332	4.398.145	10.464.454	131.799	18.031.730
Αποσβέσεις	0	296.307	514.894	770.564	3.920	1.585.685
(-) Μειώσεις	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	0	3.333.639	4.913.039	11.235.018	135.719	19.617.416
Αποσβέσεις	0	303.813	512.602	699.432	823	1.516.670
(-) Μειώσεις	0	0	4.329	3.650	0	7.979
Υπόλοιπα 31/12/2018	0	3.637.452	5.421.311	11.930.800	136.542	21.126.107
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	831.452	5.840.054	3.198.575	2.756.627	9.678	12.630.650
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	734.285	5.703.228	2.766.049	2.540.595	8.855	11.747.276

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κτίρια (εκτός των εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων) και τις εδαφικές εκτάσεις που κατέχει, σύμφωνα με την μέθοδο αναπροσαρμογής, ενώ τα υπόλοιπα πάγια στοιχεία σύμφωνα με την μέθοδο του κόστους (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ. 2.6 σημείωση).

Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας για τα κτίρια και τις εδαφικές εκτάσεις έχει καταταχθεί στο 3^ο επίπεδο προσδιορισμού εύλογης αξίας (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ.3 σημείωση).

Τεχνική αποτίμησης και σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Η επιμετρημένη εύλογη αξία των κτιρίων και των εδαφικών εκτάσεων στηρίζεται σε μελέτη που διενεργήθηκε με ημερομηνία αναφοράς την έναρξη της συγκρίσιμης χρήσης με το δεδομένο ότι δεν προέκυψε ουσιώδης μεταβολή μέχρι και τη λήξη της παρουσιαζόμενης χρήσης 2018. Η εν λόγω μελέτη συντάχθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή και βασίστηκε σε ενδείξεις της αγοράς που αφορούν παρόμοια ακίνητα, ενσωματώνοντας προσαρμογές για παράγοντες ειδικούς για τα αποτιμώμενα ακίνητα όπως μέγεθος των οικοπέδων και κτιρίων, χρήση, τοποθεσία και τυχόν βάρη.

Το σημαντικότερο μη παρατηρήσιμο δεδομένο για την παραπάνω διενεργηθείσα αποτίμηση σχετίζεται με τα ειδικά χαρακτηριστικά των εκτιμώμενων ακινήτων. Η βάση υπολογισμού της αποτίμησης εξαρτάται από παρατηρήσιμες συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα που δεν ενσωματώνουν στο σύνολό τους τα εν λόγω ειδικά χαρακτηριστικά. Παρόλα αυτά η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι η αποτίμηση καταλήγει σε μια αντιπροσωπευτική αξία των ακινήτων.

Πάγια αποκτηθέντα με χρηματοδοτική μίσθωση

Τα πάγια του Ομίλου τα οποία έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, αφορούν αποκλειστικά πάγια της Εταιρείας, για τα οποία δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη, και έχουν ως εξής:

	31/12/18	31/12/17
Χρηματοδοτική μίσθωση που αφορά οικόπεδο	734.285	831.452
Χρηματοδοτική μίσθωση που αφορά κτίριο	3.005.487	2.906.475
Χρηματοδοτικές μισθώσεις που αφορούν λοιπό εξοπλισμό	4.539.747	4.539.747
Μείον: Σωρευμένες αποσβέσεις κτιρίου	-1.292.192	-1.235.182
Μείον: Σωρευμένες αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού	-4.539.747	-4.524.391
Αναπόσβεστη αξία παγίων αποκτηθέντων με χρηματοδοτική μίσθωση	2.447.580	2.518.101

6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των προσθηκών, των αποκτήσεων μέσω συνενώσεων επιχειρήσεων και των αποσβέσεων των άυλων περιουσιακών στοιχείων έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	Λογισμικά	Δικαιώματα	Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
A. Αξίες Κτήσης				
Υπόλοιπα 1/1/2017	5.409.280	3.562.987	18.433.639	27.405.906
Προσθήκες	225.497	8.861	1.894.482	2.128.841
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	5.634.777	3.571.848	20.328.121	29.534.746
Προσθήκες	361.449	3.385	2.161.296	2.526.130
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2018	5.996.226	3.575.233	22.489.417	32.060.876
B. Αποσβέσεις				
Υπόλοιπα 1/1/2017	3.669.367	3.409.061	13.300.213	20.378.642
Αποσβέσεις	434.151	99.363	2.104.845	2.638.359
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	4.103.518	3.508.424	15.405.058	23.017.001
Αποσβέσεις	465.044	34.297	2.594.355	3.093.696
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2018	4.568.562	3.542.721	17.999.414	26.110.697
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	1.531.259	63.424	4.923.063	6.517.745
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	1.427.664	32.512	4.490.003	5.950.179

Η Εταιρεία

	Λογισμικά	Δικαιώματα	Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
A. Αξίες Κτήσης				
Υπόλοιπα 1/1/2017	5.255.996	3.632.192	18.463.639	27.351.827
Προσθήκες	226.459	7.500	2.582.342	2.816.301
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	5.482.454	3.639.692	21.045.981	30.168.128
Προσθήκες	361.449	3.385	2.161.296	2.526.130
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2018	5.843.903	3.643.077	23.207.277	32.694.258
B. Αποσβέσεις				
Υπόλοιπα 1/1/2017	3.567.282	3.494.475	13.195.068	20.256.826
Αποσβέσεις	418.576	99.363	2.251.908	2.769.847
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2017	3.985.858	3.593.838	15.446.976	23.026.673
Αποσβέσεις	454.338	34.297	2.424.626	2.913.261
(-) Μειώσεις	0	0	0	0
Υπόλοιπα 31/12/2018	4.440.196	3.628.135	17.871.602	25.939.934
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	1.496.596	45.853	5.599.004	7.141.454
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	1.403.708	14.942	5.335.675	6.754.324

Τα «Έξοδα ανάπτυξης» αφορούν κυρίως έξοδα σχεδιασμού, κατασκευής και δοκιμής προ-παραγωγής ή προ-χρησιμοποίησης πρωτοτύπων και προτύπων νέων προϊόντων, είτε έξοδα σχεδιασμού, κατασκευής και δοκιμής μιας επιλεγμένης εναλλακτικής λύσης για νέα ή βελτιωμένα υλικά και προϊόντα.

7. Υπεραξία επιχείρησης

7.1. Ανάλυση υπολοίπου

Οι μονάδες στις οποίες επιμερίζεται η υπεραξία ποσού € 8.529.114 που εμφανίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου την 31/12/2018 (2017: 9.164.324) είναι οι εξής:

Υπεραξία επιχείρησης	Σύνολο	Μονάδες στις οποίες επιμερίζεται η υπεραξία			
		Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	Korres D-A-CH	Back Yard Lab Ltd.
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	9.937.719	580.405	5.577.069	0	3.780.245
Μικτή λογιστική αξία	12.883.034	580.405	7.533.478	988.906	3.780.245
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-3.718.709	0	-2.729.803	-988.906	0

Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	9.164.324	580.405	4.803.675	0	3.780.245
Μικτή Λογιστική αξία	12.883.034	580.405	7.533.478	988.906	3.780.245
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-4.353.919	0	-3.365.013	-988.906	0
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	8.529.114	580.405	4.168.465	0	3.780.245

7.2. Έλεγχοι απομείωσης

Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος επιμετρά την υπεραξία στο κόστος της μείον οποιωνδήποτε σωρευμένων ζημιών απομείωσης. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση ή συχνότερα αν γεγονότα ή αλλαγές συνθηκών υποδηλώνουν πιθανή απομείωση.

Η λογιστική αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με την ανακτήσιμη αξία της, η οποία είναι η μεγαλύτερη της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης.

Ως ανακτήσιμο ποσό λήφθηκε η αξία λόγω χρήσης (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών που προκύπτουν από οικονομικό προϋπολογισμό ο οποίος έχει εγκριθεί από την διοίκηση και καλύπτουν αναλυτική πενταετή περίοδο. Βασικές παραδοχές αποτελούν ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές, το επιτόκιο προεξόφλησης καθώς και το προϋπολογιζόμενο μικτό περιθώριο κέρδους.

Οι αξίες που αποδίδονται στις βασικές παραδοχές αντανακλούν την εμπειρία του παρελθόντος και είναι σύμφωνες προς τις εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές και τα μικτά κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τα μεγέθη που πραγματοποιήθηκαν το αμέσως προηγούμενο έτος ή στο τρέχον έτος προσαρμοσμένα κατά την προσδοκώμενη βελτίωση απόδοσης. Από τον έλεγχο απομείωσης που πραγματοποιήθηκε προέκυψε ζημία απομείωσης € 635.210 της υπεραξίας στην μονάδα Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.

Ο μέσος όρος μικτού περιθωρίου κέρδους καθώς και ο ρυθμός ανάπτυξης της μονάδας υπολογίστηκε στην κάθε μονάδα ως εξής:

Επωνυμία	2018		2017	
	Ποσοστό μικτού περιθωρίου κέρδους	Ρυθμός ανάπτυξης	Ποσοστό μικτού περιθωρίου κέρδους	Ρυθμός ανάπτυξης
Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	79%	1,50%	80%	1,50%
Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	32%	1,50%	32%	1,50%
Back Yard Lab	50%	1,50%	52%	1,50%

Προκειμένου να καθοριστεί το προεξοφλητικό επιτόκιο των μονάδων χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (Μ.Σ.Κ.Κ. ή WACC) και το επιτόκιο που προέκυψε ήταν 8,72% (2017: 10,77%).

Η Διοίκηση έχει προσδιορίσει ότι μια εύλογα πιθανή μεταβολή σε δύο βασικές παραδοχές θα μπορούσε να επιφέρει τέτοια μεταβολή στο υπολογισμένο ανακτήσιμο ποσό των δύο μονάδων ώστε αυτό να καταστεί μικρότερο της λογιστικής αξίας. Οι μεταβολές αυτές έχουν ως εξής:

	2018			2017		
	Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	Back Yard Lab	Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	Back Yard Lab
Προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC)	12,28%	0,10%	1,28%	3,93%	0,10%	1,43%
Προϋπολογισθείς ρυθμός ανάπτυξης EBITDA	-74,00%	-0,10%	-16,50%	-61,00%	-0,10%	-9,40%

8. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις

8.1. Σύνθεση του Ομίλου

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των θυγατρικών εταιρειών που ελέγχονται από τον Όμιλο και τα οικονομικά στοιχεία ενσωματώνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου:

Επωνυμία	Έδρα	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση συμμετοχής
Κορρές Α.Ε. - Φυσικά Προϊόντα	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	Μητρική	-	-
Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	Ελλάδα	Εμπορία καλλυντικών	100,0%	Ολική	Άμεση
Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,0%	Ολική	Άμεση
Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,0%	Ολική	Άμεση
Korres D-A-CH	Γερμανία	Εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών και ομοιοπαθητικών προϊόντων	100,0%	Ολική	Άμεση
Korres USA Ltd	Η.Π.Α.	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	100,0%	Ολική	Άμεση
Korres International Plc	Αγγλία	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	100,0%	Ολική	Άμεση

Back Yard Lab Ltd	Κύπρος	Holding	100,0%	Ολική	Άμεση
Back Yard Design IKE	Ελλάδα	Υπηρεσίες σχεδιασμού εταιρικής εικόνας, εταιρικής και προϊοντικής επικοινωνίας	100,0%	Ολική	Έμμεση

8.2. Ανάλυση και εξέλιξη του κονδυλίου

Ο λογαριασμός των συμμετοχών σε επίπεδο Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	Συνολική λογιστική αξία	Ανάλυση λογιστικής αξίας σε μονάδες					
		Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	Korres D-A-CH	Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	Korres USA Ltd	Back Yard Lab Ltd
Λογιστική αξία την 1η Ιανουαρίου 2017	12.043.918	2.100.000	707.780	0	5.798.003	623.135	2.815.000
Μικτή λογιστική αξία	15.810.690	2.100.000	707.780	1.136.920	8.427.855	623.135	2.815.000
Επιστροφή κεφαλαίου	-2.153.500	0	0	0	-2.153.500	0	0
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-2.367.628	0	0	-1.136.920	-1.230.709	0	0
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	11.289.561	2.100.000	707.780	0	5.043.646	623.135	2.815.000
Μικτή λογιστική αξία	15.810.690	2.100.000	707.780	1.136.920	8.427.855	623.135	2.815.000
Επιστροφή κεφαλαίου	-2.153.500	0	0	0	-2.153.500	0	0
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-3.860.621	-901.616	0	-1.136.920	-1.822.085	0	0
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	9.796.569	1.198.384	707.780	0	4.452.270	623.135	2.815.000

Η κίνηση του ανωτέρω λογαριασμού έχει ως εξής:

	31/12/18	31/12/17
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	11.289.561	12.043.918
Απόκτηση της Back Yard Lab Ltd	0	0
Συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Back Yard Lab Ltd	0	0
Απομείωση της αξίας συμμετοχικών τίτλων στην θυγατρική "Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε."	-591.377	-754.357
Απομείωση της αξίας συμμετοχικών τίτλων στην θυγατρική "Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε"	-901.616	0
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	9.796.568	11.289.561

8.3. Έλεγχος απομείωσης

Κατά πάγια τακτική η Εταιρεία διενεργεί ελέγχους απομείωσης σε όλες τις συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις που δεν έχουν υποστεί ολική απομείωση (περίπτωση συμμετοχής στην Korres DACH).

Ως ανακτήσιμο ποσό για την κάθε μία συμμετοχή λήφθηκε η αξία λόγω χρήσης (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών που προκύπτουν από οικονομικό προϋπολογισμό ο οποίος έχει εγκριθεί από την διοίκηση και καλύπτουν αναλυτική πενταετή περίοδο. Βασικές παραδοχές αποτελούν ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές, το επιτόκιο προεξόφλησης καθώς και το προϋπολογιζόμενο μικτό περιθώριο κέρδους.

Οι αξίες που αποδίδονται στις βασικές παραδοχές αντανακλούν την εμπειρία του παρελθόντος και είναι σύμφωνες προς τις εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές και τα μικτά κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τα μεγέθη που πραγματοποιήθηκαν το αμέσως προηγούμενο έτος ή στο τρέχον έτος προσαρμοσμένα κατά την προσδοκώμενη βελτίωση απόδοσης. Από τον έλεγχο απομείωσης που πραγματοποιήθηκε των συμμετοχών της Εταιρείας στην Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε και στην Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. προέκυψε ζημία απομείωσης της αξίας των συμμετοχών αυτών κατά ποσό € 1.492.993 (2017: 754.357).

Ο μέσος όρος μικτού περιθωρίου κέρδους καθώς και ο ρυθμός ανάπτυξης των υπό εξέταση συμμετοχών υπολογίστηκε στην κάθε μονάδα ως εξής:

Επωνυμία	2018		2017	
	Ποσοστό μικτού περιθωρίου κέρδους	Ρυθμός ανάπτυξης	Ποσοστό μικτού περιθωρίου κέρδους	Ρυθμός ανάπτυξης
Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	79%	1,50%	80%	1,50%
Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	32%	1,50%	32%	1,50%
Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	--	--	79%	1,50%
Korres USA Ltd	55%	1,50%	58%	1,50%
Back Yard Lab	50%	1,50%	52%	1,50%

Προκειμένου να καθοριστεί το προεξοφλητικό επιτόκιο των μονάδων χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (Μ.Σ.Κ.Κ. ή WACC) και το επιτόκιο που προέκυψε για τις συμμετοχές στις ελληνικές επιχειρήσεις ήταν 8,72% (2017: 10,77%) και στη συμμετοχή στην Korres USA ήταν 9,56% (2017: 6,91%).

Η Διοίκηση έχει προσδιορίσει ότι μια εύλογα πιθανή μεταβολή σε δύο βασικές παραδοχές θα μπορούσε να επιφέρει τέτοια μεταβολή στο υπολογισμένο ανακτήσιμο ποσό των μονάδων ώστε αυτό να καταστεί μικρότερο της λογιστικής αξίας. Οι μεταβολές αυτές έχουν ως εξής:

	2018		2017	
	Προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC)	Προϋπολογισθείς ρυθμός ανάπτυξης EBITDA	Προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC)	Προϋπολογισθείς ρυθμός ανάπτυξης EBITDA
Korres Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	n/a*	-126,0%	n/a*	-119,0%
Φάρμακον Βορείου Ελλάδας Α.Ε.	0,1%	-0,1%	0,1%	-0,1%
Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε	--	--	4,8%	-34,5%
Korres USA Ltd	1,1%	-11,4%	7,5%	-86,9%
Back Yard Lab	2,4%	-36,0%	1,4%	-9,4%

* Με οποιαδήποτε δυνατή τιμή WACC δεν προκύπτει απομείωση

9. Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις

9.1. Συγγενείς επιχειρήσεις

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων των οποίων τα οικονομικά στοιχεία ενσωματώνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της Καθαρής Θέσης:

Επωνυμία	Έδρα	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση συμμετοχής
Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία και διανομή φυτικών εκχυλισμάτων	24,0%	Καθαρή Θέση	Άμεση
Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία προϊόντων με χρήση κρόκου	45,0%	Καθαρή Θέση	Άμεση
Korres Retail UK Ltd	Αγγλία	Εμπορία καλλυντικών προϊόντων	50,0%	Καθαρή Θέση	Άμεση

9.2. Συμφωνία λογιστικής αξίας συμμετοχών

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	Συνολική λογιστική αξία	Ανάλυση λογιστικής αξίας σε μονάδες			
		Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ	Korres Retail UK Ltd	Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	Alysos Α.Ε.*
Λογιστική αξία την 1η Ιανουαρίου 2017	217.316	217.316	0	0	0
Μικτή Λογιστική αξία	2.459.263	2.420.640	56	17.567	21.000
Μερίδιο στην μεταβολή της καθαρής περιουσίας της συγγενούς επιχείρησης μετά την απόκτηση της Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-640.661	-602.039	-56	-17.567	-21.000
	-1.623.962	-1.623.962	0	0	0
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	194.640	194.640	0	0	0
Μικτή Λογιστική αξία	2.459.263	2.420.640	56	17.567	21.000
Μερίδιο στην μεταβολή της καθαρής περιουσίας της συγγενούς επιχείρησης μετά την απόκτηση της Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-701.239	-662.616	-56	-17.567	-21.000
	-1.623.962	-1.623.962	0	0	0
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	134.062	134.062	0	0	0

Η Εταιρεία

	Συνολική λογιστική αξία	Ανάλυση λογιστικής αξίας σε μονάδες			
		Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ*	Korres Retail UK Ltd	Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	Alysos Α.Ε.*
Λογιστική αξία την 1η Ιανουαρίου 2017	524.876	486.254	56	17.567	21.000
Μικτή Λογιστική αξία	2.459.263	2.420.640	56	17.567	21.000
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-1.973.009	-1.934.387	-56	-17.567	-21.000
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	486.254	486.254	0	0	0
Μικτή Λογιστική αξία	2.459.263	2.420.640	56	17.567	21.000
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	-2.359.263	-2.320.640	-56	-17.567	-21.000
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	100.000	100.000	0	0	0

Η εταιρεία Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης ΑΕΒΕ βρίσκεται σε διαδικασία λύσης. Η αξία της συμμετοχής της Μητρικής στο κεφάλαιο της έχει προσαρμοστεί στο ύψος της εκτιμηθείσας ρευστοποιήσιμης αξίας.

Η μεταβολή της λογιστικής αξίας κατά το διάστημα της περιόδου αναφοράς έχει ως εξής:

	31/12/18	31/12/17
Υπόλοιπο αρχής περιόδου	194.639	217.315
Μερίδιο του Ομίλου στα αποτελέσματα της "Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης Α.Ε.Β.Ε."	-60.578	-22.676
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	134.062	194.639

Το μερίδιο του Ομίλου στα αποτελέσματα των συγγενών επιχειρήσεων της χρήσης 2018 ποσού € -60.578 (2017: € -22.676) αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα του Ομίλου στο λογαριασμό της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης «Επενδυτικά αποτελέσματα».

10. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Η κίνηση του λογαριασμού συνοψίζεται ως εξής:

Ο Όμιλος/ Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Υπόλοιπο αρχής περιόδου	336.744	205.788
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση της συμμετοχής αναγνωρισμένες στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	-50.512	130.956
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	286.232	336.744

11. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Δοσμένες εγγυήσεις	201.277	198.440
Έξοδα επόμενων χρήσεων	20.416	35.122
Σύνολο	221.692	233.562

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Δοσμένες εγγυήσεις	69.050	71.020
Έξοδα επόμενων χρήσεων	20.416	35.122
Σύνολο	89.466	106.142

12. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας, έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Εμπορεύματα	4.027.931	3.017.315
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	8.538.875	6.322.316
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	4.441.136	3.583.860
Σύνολο	17.007.942	12.923.491

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Εμπορεύματα	3.530.359	2.715.691
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	6.458.022	4.449.787
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	4.441.136	3.583.860
Σύνολο	14.429.517	10.749.338

Για τις ζημιές απομείωσης που αναγνωρίστηκαν στον Όμιλο και την Εταιρεία με 31/12/2018 και 31/12/2017 βλέπε σημείωση υπ' αριθμ. 28.

Στα παραπάνω αποθέματα περιλαμβάνονται και αποθέματα αξίας € 3,8 τα οποία είναι ενεχυριασμένα για κάλυψη δανειακών υποχρεώσεων.

13. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Ο λογαριασμός «Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις», αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Απαιτήσεις από πελάτες	6.503.557	7.387.692
Λοιπές απαιτήσεις	1.499.478	1.645.845
Σύνολο	8.003.035	9.033.537

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Απαιτήσεις από πελάτες	17.182.879	16.913.938
Λοιπές απαιτήσεις	1.785.789	1.444.193
Σύνολο	18.968.668	18.358.131

Ειδικότερα το κονδύλι των απαιτήσεων από πελάτες αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Πελάτες εσωτερικού	3.213.404	3.955.693
Πελάτες εξωτερικού	11.263.859	8.558.975
Επιταγές εισπρακτέες	515.967	630.672
Γραμμάτια εισπρακτέα	2.100	2.100
Δικαιώματα επιστροφής πωλήσεων	-2.612.500	0
Απομείωση απαιτήσεων	-5.879.274	-5.759.748
Σύνολο	6.503.557	7.387.692

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Πελάτες εσωτερικού (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	2.519.792	3.504.548
Πελάτες εξωτερικού (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	6.935.645	5.502.935
Πελάτες/συνδεδεμένες επιχειρήσεις εξωτερικού	15.086.779	12.440.958
Επιταγές εισπρακτέες	410.044	515.353
Δικαιώματα επιστροφής πωλήσεων	-2.600.000	0
Απομείωση απαιτήσεων	-5.169.381	-5.049.855
Σύνολο	17.182.879	16.913.939

Για όλες τις απαιτήσεις του Ομίλου έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση των ενδείξεων για τυχόν απομείωση τους. Οι απαιτήσεις που έχουν υποστεί απομείωση αφορούν κυρίως πελάτες του Ομίλου οι οποίοι αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.

Ειδικότερα το κονδύλι των λοιπών απαιτήσεων αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Προκαταβολές προμηθευτών	516.198	1.391.078
Προκαταβολές προσωπικού και λοιπών πιστωτών	63.710	29.656
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδ. επιχ.	74.930	68.930
Δημόσιους φορείς - προκατ/παρακρ. φόροι	533.384	403.562
Αγορές υπό παραλαβή	0	16.579
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)	592.656	292.557
Λοιποί χρεώστες	150.296	62.835
Προσωπικό-Λογ/σμοί προς απόδοση	27.886	26.652
Λοιποί συνεργάτες τρίτοι - Λογ/σμοί προς απόδ.	20.953	39.455
Έξοδα επόμενων χρήσεων	281.146	196.936
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	0	58
Απομείωση απαιτήσεων	-761.680	-882.452
Σύνολο	1.499.478	1.645.845

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
--	----------	----------

Προκαταβολές προμηθευτών (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	503.443	1.376.065
Προκαταβολές προμηθευτών /συνδεδεμένες επιχειρήσεις	973.021	417.167
Προκαταβολές προσωπικού και λοιπών πιστωτών	60.188	29.656
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδ.επιχ.	74.930	68.930
Ελληνικό Δημόσιο - προκατ/παρακρ. φόροι	132.326	26.945
Αγορές υπό παραλαβή	0	16.579
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)	579.152	286.067
Λοιποί χρεώστες	135.241	492
Προσωπικό-Λογ/σμοί προς απόδοση	27.886	26.652
Λοιποί συνεργάτες τρίτοι - Λογ/σμοί προς απόδ.		1187
Έξοδα επόμενων χρήσεων	61.282	76.847
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	0	58
Αγορές υπό παραλαβή	0	0
Απομείωση απαιτήσεων	-761.680	-882.452
Σύνολο	1.785.789	1.444.193

Η απομείωση των απαιτήσεων αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Σύνολο απομειώσεων κατά την έναρξη της περιόδου	6.642.200	6.284.472
Προσθήκες κατά τη διάρκεια της περιόδου	0	357.728
Χρήση κατά τη διάρκεια της περιόδου	1.246	0
Σύνολο προβλέψεων κατά την λήξη της περιόδου	6.640.954	6.642.200
Οι παραπάνω προβλέψεις κατανέμονται ως εξής:		
Απομειώσεις απαιτήσεων προς πελάτες	5.879.274	5.759.748
Απομειώσεις λοιπών απαιτήσεων	761.680	882.452
Σύνολο προβλέψεων κατά την λήξη της περιόδου	6.640.953	6.642.200

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Σύνολο απομειώσεων κατά την έναρξη της περιόδου	5.932.307	5.574.580
Προσθήκες κατά τη διάρκεια της περιόδου	0	357.727
Χρήση κατά τη διάρκεια της περιόδου	1.246	0
Σύνολο προβλέψεων κατά την λήξη της περιόδου	5.931.061	5.932.307
Οι παραπάνω προβλέψεις κατανέμονται ως εξής:		
Απομειώσεις απαιτήσεων προς πελάτες	5.169.381	5.049.855
Απομειώσεις λοιπών απαιτήσεων	761.680	882.452
Σύνολο προβλέψεων κατά την λήξη της περιόδου	5.931.061	5.932.307

Η λογιστική αξία των παραπάνω απαιτήσεων αντικατοπτρίζει την εύλογη αξία τους.

14. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα που παρουσιάζονται στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Ταμείο	5.887	12.220
Τραπεζικές καταθέσεις	9.025.832	11.247.668
Σύνολο	9.031.718	11.259.888

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Ταμείο	4.926	8.650
Τραπεζικές καταθέσεις	6.030.146	8.625.626
Σύνολο	6.035.072	8.634.276

Τα ταμειακά ισοδύναμα αφορούν βραχυχρόνιες, υψηλής ευκολίας ρευστοποίησης επενδύσεις (καταθέσεις όψεως, Αμοιβαία Κεφάλαια διαθεσίμων), που είναι εύκολα μετατρέψιμες σε μετρητά και είναι τόσο κοντά στη λήξη τους που εμφανίζουν αμελητέο κίνδυνο για αλλαγές στην αποτίμησή τους κατά το χρόνο της ρευστοποίησής τους και καταθέσεις προθεσμίας.

15. Μετοχικό Κεφάλαιο και Υπέρ το Άρτιο

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, συνεδρίαση 31/28.06.2018, αυξήθηκε το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας κατά €1.222.785, με κεφαλαιοποίηση μέρους του αποθεματικού «διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο», με αύξηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής κατά εννέα λεπτά του ευρώ (0,09€) ανά μετοχή και η συνεπαγόμενη νέα αξία της μετοχής ανέρχεται σε σαράντα οχτώ λεπτά του ευρώ (0,48€) ανά μετοχή. Κατά αυτόν τον τρόπο το συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε ευρώ έξι εκατομμύρια πεντακόσια είκοσι ένα χιλιάδες πεντακόσια είκοσι ευρώ (6.521.520,00€) διαιρούμενο σε δεκατρία εκατομμύρια πεντακόσιες ογδόντα έξι χιλιάδες πεντακόσιες (13.586.500) μετοχές μετά ψήφου, ονομαστικής αξίας σαράντα οχτώ λεπτά του ευρώ (0,48€) η καθεμία.

Η ανάλυση των κονδυλίων του μετοχικού κεφαλαίου και του «υπέρ το άρτιο» έχει ως εξής:

	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο	Ονομαστική αξία ανά μετοχή	Αξία υπέρ του αρτίου ανά μετοχή
Υπόλοιπα 31/12/16	13.586.500	5.298.735	16.730.985	22.029.720	0,39	1,23
Υπόλοιπα 31/12/17	13.586.500	5.298.735	16.730.985	22.029.720	0,39	1,23
Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση υπέρ του αρτίου	0	1.222.785	-1.222.785	0	0,09	-0,09
Υπόλοιπα 31/12/18	13.586.500	6.521.520	15.508.200	22.029.720	0,48	1,14

16. Αρχές διαχείρισης κεφαλαίου

Η πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση μίας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να διατηρεί σε υψηλό επίπεδο την εμπιστοσύνη των μετόχων, πιστωτών και τους συντελεστές της αγοράς καθώς και ακέραιες τις προοπτικές της ανάπτυξης. Η διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση του κεφαλαίου και έχει ως στόχο σε ένα μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα την απόδοση μερισμάτων στους μετόχους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προσπαθεί να διατηρήσει μια ισορροπία μεταξύ τυχόν υψηλών αποδόσεων που θα ήταν δυνατή με υψηλότερα επίπεδα δανεισμού και των πλεονεκτημάτων και ασφάλειας που προσφέρει μία δυνατή κεφαλαιουχική βάση.

Επίσης, στόχος της Διοίκησης είναι να επιτύχει και την τήρηση σχετικών οικονομικών δεικτών που προβλέπει η σύμβαση του ομολογιακού δανείου που έχει συνάψει ο Όμιλος (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ 20 σημείωση). Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω δείκτες πληρούνται απαρέγκλιτα μέχρι και σήμερα και η Διοίκηση εκτιμά ότι θα πληρούνται και στο άμεσο μέλλον.

Σύμφωνα με όμοιες πρακτικές του κλάδου ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαια με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως το «Σύνολο δανεισμού» (συμπεριλαμβανομένου «βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού» όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα». Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως «Ίδια κεφάλαια» όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης συν τον καθαρό δανεισμό.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31/12/18	31/12/17
Σύνολο Δανείων	32.632.083	35.256.259
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9.031.718	11.259.888
Καθαρός Δανεισμός	23.600.364	23.996.371
Ίδια Κεφάλαια	6.317.065	9.811.651
Συνολικά Απασχολούμενα κεφάλαια	29.917.429	33.808.022
Συντελεστής Μόχλευσης	79%	71%

17. Αποθεματικά κεφάλαια

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
--	---------------------------	---------------------	-------------------------	-------------------	--------

Υπόλοιπα 1/1/2017	13.283	967.462	495.524	528	1.476.798
Κέρδος από αποτίμηση διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων, καθαρά από φόρους	92.979	0	0	0	92.979
Υπόλοιπα 31/12/17	106.262	967.462	495.524	528	1.569.777
Αναπροσαρμογή αξίας ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων, καθαρή από φόρους	38.888	0	0	0	38.888
Κέρδος από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εσόδων, καθαρά από φόρους	-37.126	0	0	0	-37.126
Υπόλοιπα 31/12/2018	108.024	967.462	495.524	528	1.571.539

Η Εταιρεία

	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2017	13.282	967.463	495.525	1.036	1.477.304
Κέρδος από αποτίμηση διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων, καθαρά από φόρους	92.979	0	0	0	92.979
Υπόλοιπα 31/12/17	106.261	967.463	495.525	1.036	1.570.283
Αναπροσαρμογή αξίας ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων, καθαρή από φόρους	38.888	0	0	0	38.888
Κέρδος από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εσόδων, καθαρά από φόρους	-37.126	0	0	0	-37.126
Υπόλοιπα 31/12/2018	108.023	967.463	495.525	1.036	1.572.045

Τα αποθεματικά κεφάλαια διακρίνονται σε αποθεματικά εύλογης αξίας, τακτικό αποθεματικό, αφορολόγητα και λοιπά αποθεματικά.

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (Ν.2190/20, άρθρα 44 και 45) κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

Τα αφορολόγητα αποθεματικά κεφάλαια αφορούν αποθεματικά που σχηματίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις αναπτυξιακών νόμων:

- κατά ποσό € 14.864 κέρδη χρήσης 1999
- κατά ποσό € 25.315 κέρδη χρήσης 2000
- κατά ποσό € 55.345 κέρδη χρήσης 2003.

18. Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις – απαιτήσεις

Το μεγαλύτερο ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων είναι ανακτήσιμο σε διάστημα πέραν των 12 μηνών, όπως επίσης, το μεγαλύτερο ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων είναι πληρωτέο σε διάστημα πέραν των 12 μηνών.

Ο συμψηφισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων λαμβάνει χώρα όταν υπάρχει, από πλευράς εταιρείας, εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα για κάτι τέτοιο και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα υπόλοιπα αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων και απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.595.854	1.018.178
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	284.200	637.362
Συμψηφισμένο χρεωστικό/(πιστωτικό) υπόλοιπο	1.311.653	380.816

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	195.888	874.934
Συμψηφισμένο χρεωστικό/(πιστωτικό) υπόλοιπο	-195.888	-874.934

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης είναι η παρακάτω:

Ο Όμιλος

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	Διαφορές εξόδων εγκ/σης	Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	Προβλέψεις αποζημ. Προσωπικού	Αναγνώριση εσόδου διάθεσης σήματος	Απαιτήσεις έναντι φορολογικών ζημιών	Απομειώσεις αποθεμάτων	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2017	2.606.542	1.352.731	300.506	-45.198	1.249.932	585.430	-5.217.350	832.592
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων	640.287	52.909	25.946	0	131.727	-3.693	-568.844	278.332
(Χρέωση) / πίστωση λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	-762	0	0	0	-37.977	-38.739
Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών	0	0	0	0	-54.008	0	0	-54.008
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	640.287	52.909	25.184	0	77.719	-3.693	-606.821	185.586
Υπόλοιπο 31/12/2017	3.246.829	1.405.640	325.691	-45.198	1.327.651	581.737	-5.824.171	1.018.177
Αναδρομική εφαρμογή νέου λογιστικού προτύπου - (χρέωση) / πίστωση ιδ. κεφαλαίων	0	0	0	0	0	0	754.000	754.000
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων	90.849	14.619	19.618	0	247.579	-175.607	-349.617	-152.559
(Χρέωση) / πίστωση λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	-15.642	0	0	0	-15.099	-30.741
Μεταβολή συναλλαγματικών ισοτιμιών	0	0	0	0	6.977	0	0	6.977
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	90.849	14.619	3.975	0	254.556	-175.607	389.284	577.677
Υπόλοιπο 31/12/2018	3.337.679	1.420.259	329.666	-45.198	1.582.207	406.130	-5.434.887	1.595.854

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	Αποσβέσεις βάσει ωφέλιμης ζωής	Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	Αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων	Πρόβλεψη για διαφορές φορ.ελέγχου	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2017	1.489.430	1.641.914	-61.666	10.478	-2.439.613	640.543
Χρέωση / (πίστωση) αποτελεσμάτων	181.444	54.745	0	-83.481	-155.890	-3.181
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	0	0	0	0
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	181.444	54.745	0	-83.481	-155.890	-3.181
Υπόλοιπο 31/12/2017	1.670.874	1.696.659	-61.666	-73.003	-2.595.503	637.362
Χρέωση / (πίστωση) αποτελεσμάτων	-555.943	0	0	0	203.205	-352.739
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	12.963	0	-13.386	-423
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	-555.943	0	12.963	0	189.819	-353.162
Υπόλοιπο 31/12/2018	1.114.931	1.696.659	-48.703	-73.003	-2.405.684	284.200

Η Εταιρεία

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	Διαφορές εξόδων εγκ/σης	Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	Προβλέψεις αποζημ. προσωπικού	Αναγνώριση εσόδου διάθεσης σήματος	Απαιτήσεις έναντι φορολογικών ζημιών	Απομειώσεις αποθεμάτων	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2017	2.670.742	1.629.188	357.512	-45.198	417.337	585.430	-232.697	5.382.314
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων	640.287	52.909	26.770	0	-107.864	-3.693	603.891	1.212.299
(Χρέωση) / πίστωση λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	879	0	0	0	-37.977	-37.098
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	640.287	52.909	27.649	0	-107.864	-3.693	565.914	1.175.201
Υπόλοιπο 31/12/2017	3.311.029	1.682.097	385.161	-45.198	309.473	581.737	333.217	6.557.516
Αναδρομική εφαρμογή νέου λογιστικού προτύπου - (χρέωση) / πίστωση ιδ. κεφαλαίων	0	0	0	0	0	0	754.000	754.000
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων	90.849	14.619	19.298	0	-309.473	-175.607	345.364	-14.951
(Χρέωση) / πίστωση λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	-15.326	0	0	0	-15.099	-30.425
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	90.849	14.619	3.972	0	-309.473	-175.607	1.084.265	708.625
Υπόλοιπο 31/12/2018	3.401.879	1.696.716	389.132	-45.198	0	406.130	1.417.482	7.266.140

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	Αποσβέσεις βάσει ωφέλιμης ζωής	Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	Αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων	Έσοδα από Συμβόλαιο με Πελάτες	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2017	1.505.009	1.641.914	-61.666	0	3.285.660	6.370.917
Χρέωση / (πίστωση) αποτελεσμάτων	182.643	54.745	0	0	824.144	1.061.533
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	0	0	0	0
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	182.643	54.745	0	0	824.144	1.061.533
Υπόλοιπο 31/12/2017	1.687.653	1.696.659	-61.666	0	4.109.804	7.432.450
Χρέωση / (πίστωση) αποτελεσμάτων	-554.800	0	0	0	584.802	30.002
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	12.963	0	-13.386	-423
Σύνολο μεταβολής στη χρήση	-554.800	0	12.963	0	571.416	29.579
Υπόλοιπο 31/12/2018	1.132.853	1.696.659	-48.703	0	4.681.221	7.462.029

Στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου περιλαμβάνεται απαίτηση ποσού € 1.582.207 (2017: € 1.327.651) έναντι μελλοντικής αναγνώρισης μέρους των μεταφερόμενων ζημιών του Ομίλου. Από το εν λόγω ποσό € 0 (2017: € 309.473) αφορά την μητρική εταιρεία, ποσό

€ 709.391 (€ 544.110) αφορά τη θυγατρική της εταιρείας "Korres D-A-CH" (έδρα Γερμανία) και ποσό € 886.463 (2017: € 474.068) αφορά τη θυγατρική εταιρεία "Korres USA" (έδρα Η.Π.Α.). Ο Όμιλος θεωρεί πολύ πιθανό ότι τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη από τις εν λόγω μονάδες θα είναι επαρκή προκειμένου να χρησιμοποιηθούν όλες οι παραπάνω ως άνω σχηματισθείσες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις εταιρίες (Μητρική και θυγατρικές εσωτερικού) την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι 29%. Βάσει του νέου φορολογικού νόμου 4579/2018 που ψηφίσθηκε τον Δεκέμβριο του 2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων μειώνονται σταδιακά κατά 1% ανά έτος, ως ακολούθως: σε 28% για το φορολογικό έτος 2019, σε 27% για το φορολογικό έτος 2020, σε 26% για το φορολογικό έτος 2021 και τέλος σε 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

19. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αφορούν:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Παρούσα αξία συνταξιοδοτικών παροχών Ν.2112/20	1.459.576	1.381.882
Σύνολο	1.459.576	1.381.882

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Παρούσα αξία συνταξιοδοτικών παροχών Ν.2112/20	1.378.821	1.301.631
Σύνολο	1.378.821	1.301.631

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	152.460	121.193
Κόστος τόκου	23.118	22.859
	175.578	144.052
Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	115.404	36.614
Συνολική επιβάρυνση στα αποτελέσματα	290.982	180.666

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	142.796	112.053
Κόστος τόκου	21.770	21.498
	164.566	133.551
Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	124.781	37.249
Συνολική επιβάρυνση στα αποτελέσματα	289.347	170.800

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Προσαρμογές στις υποχρεώσεις από αλλαγή των υποθέσεων	51.657	19.923
Εμπειρικές προσαρμογές στις υποχρεώσεις	10.777	-17.297
Συνολικό αναλογιστικό κέρδος/(ζημιά) στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	62.434	2.626
Άλλες προσαρμογές/τακτοποιήσεις	0	0
Συνολικό κέρδος/(ζημιά) στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	62.434	2.626

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Προσαρμογές στις υποχρεώσεις από αλλαγή των υποθέσεων	49.069	16.931
Εμπειρικές προσαρμογές στις υποχρεώσεις	12.234	-19.963
Συνολικό αναλογιστικό κέρδος/(ζημιά) στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	61.303	-3.032
Άλλες προσαρμογές/τακτοποιήσεις	0	0
Συνολικό κέρδος/(ζημιά) στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	61.303	-3.032

Η κίνηση του λογαριασμού «Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία» στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Υποχρέωση (01.01)	1.381.882	1.282.333
Καταβεβλημένα επιδόματα	-150.854	-78.491
Επίδραση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	290.982	180.666
Επίδραση στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	-62.434	-2.626
Υποχρέωση (31.12)	1.459.576	1.381.882

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Υποχρέωση (01.01)	1.301.631	1.206.290
Καταβεβλημένα επιδόματα	-150.854	-78.491
Συνολική επιβάρυνση στα αποτελέσματα	289.347	170.800
Επίδραση στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	-61.303	3.032
Υποχρέωση (31.12)	1.378.821	1.301.631

Οι οικονομικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την ημερομηνία αποτίμησης των μελλοντικών ροών για νομικές ή ηθικές υποχρεώσεις προς τους εργαζόμενους σε αυτόν για συνταξιοδότηση, απόλυση ή εθελούσια έξοδο παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ημερομηνία Αποτίμησης	Επιτόκιο Προεξόφλησης	Πληθωρισμός	Αύξηση Αποδοχών
31/12/2018	1,87%	1,50%	2,00%
31/12/2017	1,68%	1,50%	2,00%

Οι ανωτέρω υποχρεώσεις για τις αποζημιώσεις του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης προκύπτουν από τις διατάξεις του νόμου 2112/20, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 4093/12. Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, δεν προβλέπεται η δημιουργία και η χρηματοδότηση, με την μορφή εισφορών, ειδικού ταμείου (αποθεματικού) για την κάλυψη των αποζημιώσεων αποχώρησης των νόμων 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, καθώς και άλλων σχετικών παροχών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην έχει δημιουργηθεί κάποιο ειδικό ταμείο από τον εργοδότη από το οποίο θα μπορούσε να γίνει η εξόφληση της υποχρέωσης. Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από τους νόμους 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, είναι αποκλειστικά εφάπαξ αποζημιώσεις, οι οποίες δίδονται μόνο στις περιπτώσεις κανονικής αποχώρησης, απόλυσης και για όσους υπόκεινται στο νόμο 3026/54, στο θάνατο και οικειοθελή αποχώρηση υπό προϋποθέσεις.

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού την 31.12.2018 για την Εταιρεία ήταν διακόσια ογδόντα τρία (283) άτομα ενώ για τον Όμιλο τριακόσια εξήντα ένα (361) και αντίστοιχα για την 31.12.2017 για την Εταιρεία ήταν διακόσια εξήντα τρία (263) άτομα ενώ για τον Όμιλο τριακόσια τριάντα τρία (333).

20. Δανεισμός

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν κυρίως σε τραπεζικά δάνεια και υποχρεώσεις από συμβόλαια χρηματοδοτικών μισθώσεων.

Αναλυτικά η ληκτότητα των δανειακών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

Ο Όμιλος/ Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	13.070.417	14.256.259
Μακροπρόθεσμες δανεισμός	19.561.666	21.000.000
Σύνολο υποχρεώσεων	32.632.083	35.256.259

Ο Όμιλος/ Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Έως 1 έτος	3.543.400	2.400.000
2 - 5 έτη	18.216.667	21.000.000
5 έτη και άνω	0	0
Σύνολο υποχρέωσης σε δάνεια	21.760.067	23.400.000
Σύνολο υποχρέωσης σε αλληλόχρ. λογ/μούς	9.330.594	10.141.345
Έως 1 έτος	196.422	1.714.914
2 - 5 έτη	878.626	0
5 έτη και άνω	466.373	0
Σύνολο υποχρέωσης σε Leasing	1.541.422	1.714.914

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης και συγκεκριμένα την 02/03/2017 η Εταιρεία έλαβε χρεολυτικό δάνειο ποσού € 2.200.000 με επιτόκιο δανεισμού 5,50% (πλέον EURIBOR 360 ημερών και εισφοράς του Ν.128/75), η εξόφληση του οποίου θα γίνει σε δέκα (10) συνεχείς χρεολυτικές δόσεις από τις οποίες, οι δύο πρώτες δόσεις θα είναι ποσού € 150.000 η κάθε μία, οι τέσσερις επόμενες ποσού € 200.000 η κάθε μία, οι δύο επόμενες ποσού € 250.000 η κάθε μία, και οι δύο τελευταίες ποσού € 300.000 η κάθε μία.

Στις 28/03/2018 η Εταιρεία αναχρηματοδότησε δάνειο της ΕΤΕΠ ποσού € 3.250.000 μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού [€2.500.000] και νέου χρεολυτικού δανείου ποσού [€ 750.000] με επιτόκιο δανεισμού 5,25% (πλέον EURIBOR 90 ημερών και εισφοράς του Ν.128/75), η εξόφληση του οποίου θα γίνει σε δέκα (10) συνεχείς χρεολυτικές δόσεις από τις οποίες, οι εννέα πρώτες δόσεις θα είναι ποσού € 66.666,67 η κάθε μία και η τελευταία ποσού € 150.000.

Σημειώνεται ότι κατά την χρήση 2016 η Εταιρεία πραγματοποίησε αναδιάρθρωση του δανεισμού της. Συγκεκριμένα την 25/11/2016 προέβη σε έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου (μη μετατρέψιμου) ύψους € 22.500.000 με την έκδοση 22.500.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1,00 εκάστης. Μέρος του παραπάνω δανείου ποσού € 16.100.000 θα χρησιμοποιηθεί για την αναχρηματοδότηση του προϋπάρχοντος ομολογιακού δανείου και το υπόλοιπο ποσό € 6.400.000 θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη γενικών επιχειρηματικών αναγκών του Ομίλου.

Σύμφωνα με τους όρους του νέου ομολογιακού δανείου το επιτόκιο δανεισμού είναι 5% (πλέον EURIBOR εξαμήνου) και η αποπληρωμή του κεφαλαίου του ομολογιακού δανείου θα γίνει σε δέκα (10) ανισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις με την τελευταία καταβλητέα δόση στο τέλος του 2021. Επίσης η σύμβαση του ομολογιακού δανείου προβλέπει την τήρηση εκ μέρους της εταιρείας υποχρεώσεων και περιορισμών, καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και την τήρηση σχετικών χρηματοοικονομικών δεικτών υπολογιζόμενους επί των ετήσιων και εξαμηνιαίων ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων σε ενοποιημένη βάση:

- Καθαρές Συνολικές Υποχρεώσεις/ Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια
- Καθαρές Συνολικές Τραπεζικές Δανειακές Υποχρεώσεις / Προσαρμοσμένο EBITDA
- Προσαρμοσμένο EBITDA / Καθαροί Χρεωστικοί Τόκοι
- Προσαρμοσμένο EBITDA/ Καθαροί Χρεωστικοί Τόκοι και των ετήσιων δόσεων κεφαλαίου.

21. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας έναντι προμηθευτών και οι λοιπές υποχρεώσεις, έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	31/12/18	31/12/17
Προμηθευτές εσωτερικού	4.230.388	3.451.968
Προμηθευτές εξωτερικού	4.071.726	2.903.468
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	6.820.441	4.656.647
Προκαταβολές πελατών	639.448	836.874
Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων	497.211	464.095
Επιχορηγήσεις παγίων	573.110	668.661
Μερίσματα πληρωτέα	0	3.392
Εξοδα περιόδου δουλευμένα	2.344.923	2.129.680
Λοιπές υποχρεώσεις	2.395.618	1.143.122
Σύνολο	21.572.863	16.257.905

Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Προμηθευτές εσωτερικού (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	3.109.903	3.296.921
Προμηθευτές εξωτερικού (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	3.453.331	2.220.017
Προμηθευτές/συνδεδεμένες επιχειρήσεις εσωτερικού	1.348.367	1.117.429
Προμηθευτές/συνδεδεμένες επιχειρήσεις εξωτερικού	3.696	6.091
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	6.794.879	4.600.329
Προκαταβολές πελατών (εκτός συνδεδεμένων επιχειρήσεων)	393.375	667.513
Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων	436.471	421.626

Επιχορηγήσεις παγίων	573.110	668.661
Μερίσματα πληρωτέα	0	3.392
Εξοδα περιόδου δουλευμένα	1.221.412	1.885.792
Λοιπές υποχρεώσεις	2.014.954	581.173
Σύνολο	19.349.498	15.468.944

Η Διοίκηση θεωρεί ότι οι λογιστικές αξίες, που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση οικονομικής θέσης, αποτελούν μία λογική προσέγγιση των εύλογων αξιών.

Οι επιχορηγήσεις αφορούν κυρίως επιχορηγήσεις που έχουν ληφθεί στα πλαίσια αναπτυξιακών προγραμμάτων της ευρωπαϊκής ένωσης. Η ανάλυση των παραπάνω κονδυλίων έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος/ Η Εταιρεία

	31/12/18	31/12/17
Υπόλοιπο αρχής περιόδου	668.661	771.245
Προσθήκες	0	0
Μεταφορά στα αποτελέσματα	-95.551	-102.584
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	573.110	668.661

22. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός «Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις» ποσού € 566.675 και € 318.775 της 31/12/2018 αφορά υποχρεώσεις φόρου εισοδήματος φορολογητέων κερδών του Ομίλου και της Εταιρείας, αντίστοιχα (2017: € 303.722 και € 0 αντίστοιχα).

23. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις της Ομίλου αφορούν κυρίως σε πωλήσεις αγαθών. Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών δεν παρέχουν σημαντική ωφέλεια στον Όμιλο. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Πωλήσεις αγαθών	58.167.827	52.822.581
Παροχή υπηρεσιών	2.498.502	3.091.222
Σύνολο	60.666.329	55.913.803

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Πωλήσεις αγαθών	51.637.246	46.785.909
Παροχή υπηρεσιών	1.042.543	999.182
Σύνολο	52.679.788	47.785.091

24. Κόστος πωληθέντων

Το κόστος πωληθέντων, αναλύεται ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.741.821	1.578.730
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	683.068	187.218
Παροχές τρίτων	278.633	367.440
Φόροι - τέλη	26.223	13.271
Διάφορα έξοδα	448.614	355.659
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	526.776	217.237
Αποσβέσεις άυλων στοιχείων	7.628	379.466
Κόστος αναλωθέντων-πωληθέντων	21.582.825	19.725.271
Μείον: Ιδιοπαραγωγή	-4.085.861	-3.514.189
Σύνολο	21.209.727	19.310.103

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.741.821	1.578.730
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	683.068	187.218
Παροχές τρίτων	278.633	367.440

Φόροι - τέλη	26.223	13.271
Διάφορα έξοδα	448.614	355.659
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	526.776	217.237
Αποσβέσεις άύλων στοιχείων	7.628	379.466
Κόστος αναλωθέντων-πωληθέντων	22.544.043	20.065.848
Μείον: Ιδιοπαραγωγή	-4.085.861	-3.514.189
Σύνολο	22.170.945	19.650.679

25. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Τα έξοδα λειτουργίας έρευνας και ανάπτυξης, αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	745.085	440.050
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	164.142	178.633
Παροχές τρίτων	92.359	82.527
Φόροι - τέλη	14.631	3.895
Διάφορα έξοδα	234.509	232.824
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	63.546	557.026
Αποσβέσεις άύλων στοιχείων	2.268.920	825.940
Σύνολο	3.583.191	2.320.895

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	745.085	440.050
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	164.142	178.633
Παροχές τρίτων	92.359	82.527
Φόροι - τέλη	14.631	3.895
Διάφορα έξοδα	234.509	232.824
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	63.546	557.026
Αποσβέσεις άύλων στοιχείων	2.410.119	973.003
Σύνολο	3.724.391	2.467.958

26. Έξοδα διάθεσης

Τα έξοδα λειτουργίας διάθεσης, αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.005.515	9.778.347
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.368.515	1.173.620
Παροχές τρίτων	1.320.789	1.337.700
Φόροι - Τέλη	495.062	418.789
Διάφορα έξοδα (έξοδα μεταφορών, αποθήκευσης, διαφήμισης κ.λπ.)	10.342.086	8.263.970
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	740.302	607.495
Αποσβέσεις άύλων στοιχείων	29.568	858.129
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (καταστροφή αποθεμάτων, προβλ.αποζημίωσης προσωπικού κ.α.)	3.424	371.564
Σύνολο	24.305.261	22.809.616

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	5.849.089	5.723.245
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.288.723	1.199.245
Παροχές τρίτων	742.264	615.909
Φόροι - Τέλη	491.262	412.473
Διάφορα έξοδα (έξοδα μεταφορών, αποθήκευσης, διαφήμισης κ.λπ.)	6.761.957	5.378.084
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	678.592	482.080
Αποσβέσεις άύλων στοιχείων	29.568	842.089
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (καταστροφή αποθεμάτων, προβλ.αποζημίωσης προσωπικού κ.α.)	0	367.330
Σύνολο	15.841.455	15.020.456

27. Έξοδα διοίκησης

Τα έξοδα λειτουργίας διοίκησης, αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.887.692	3.285.716
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.677.431	2.783.085
Παροχές τρίτων	974.703	854.723
Φόροι - Τέλη	116.722	187.757
Διάφορα έξοδα	1.115.333	701.285
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	273.307	364.421
Αποσβέσεις άυλων στοιχείων	531.151	581.000
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (προβλ.αποζημιώσεις προσωπικού κ.α.)	149.199	118.585
Σύνολο	8.725.538	8.876.571

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.208.925	3.041.170
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.197.261	2.438.483
Παροχές τρίτων	404.832	455.809
Φόροι - Τέλη	95.897	69.940
Διάφορα έξοδα	494.432	570.734
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	247.756	329.342
Αποσβέσεις άυλων στοιχείων	465.946	575.288
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (προβλ.αποζημιώσεις προσωπικού κ.α.)	138.493	112.953
Σύνολο	6.253.543	7.593.719

28. Λοιπά έσοδα / έξοδα

Τα λοιπά έσοδα και έξοδα αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

Λοιπά έσοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Ειδικές επιχορηγήσεις επιδοτήσεις	171.471	21.152
Ενοίκια κτιρίων - μηχαν/των- τεχνικών εγκαταστάσεων - λοιπού μηχαν/κου εξοπλισμού	288.748	249.028
Έσοδα από πωλήσεις προωθητικού υλικού	320.923	490.277
Έσοδο από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	0	268.778
Συναλλαγματικές διαφορές	767.267	31.078
Έσοδο από κατάπτωση ρήτρας	0	140.000
Λοιπά έσοδα	204.944	589.766
Σύνολο	1.875.322	1.790.079

Λοιπά έξοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Συναλλαγματικές διαφορές	381.764	743.645
Ζημία απομείωσης αξίας προϊόντων	1.905.039	2.158.776
Λοιπά έξοδα	190.485	87.732
Σύνολο	2.477.287	2.990.152

Συμψηφιστικό υπόλοιπο	-601.966	-1.200.074
------------------------------	-----------------	-------------------

Η Εταιρεία

Λοιπά έσοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Ειδικές επιχορηγήσεις επιδοτήσεις	171.471	21.152

Ενοίκια κτιρίων-μηχ/τωνλοπού μηχ/κου εξοπλισμού	334.564	294.844
Εσοδα απο πωλήσεις προωθητικού υλικού	405.761	633.562
Συναλλαγματικές διαφορές	767.267	31.078
Έσοδο από κατάπτωση ρήτρας		140.000
Λοιπά έσοδα	144.067	594.376
Σύνολο	1.945.098	1.715.011

Λοιπά έξοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Συναλλαγματικές διαφορές	381.764	743.645
Ζημία απομείωσης αξίας προϊόντων	1.905.039	2.009.239
Λοιπά έξοδα	104.193	76.176
Σύνολο	2.390.996	2.829.060
Συμψηφιστικό υπόλοιπο	-445.897	-1.114.049

29. Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος

Χρηματοοικονομικά έσοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων ή χορηγήσεων	33.702	19.140
Έσοδα χρεογράφων	0	1383,31
Σύνολο	33.702	20.523

Χρηματοοικονομικά Έξοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	60.167	45.164
Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσεων τραπεζών εγγυημένων με αξιόγραφα	475.751	598.575
Λοιπά συναφή με χρηματοδ. έξοδα	938.475	757.376
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	94	93,92
Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και ομολογιακού δανείου	1.281.399	1.258.504
Σύνολο	2.755.886	2.659.713

Η Εταιρεία

Χρηματοοικονομικά έσοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων ή χορηγήσεων	29.190	17.310
Έσοδα χρεογράφων	0	1.383
Σύνολο	29.190	18.694

Χρηματοοικονομικά Έξοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	60.167	45.164
Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσεων τραπεζών εγγυημένων με αξιόγραφα	475.751	598.575
Λοιπά συναφή με χρηματοδ. έξοδα	897.726	733.043
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	94	94
Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και ομολογιακού δανείου	1.281.399	1.258.504
Σύνολο	2.715.136	2.635.380

30. Φόρος εισοδήματος

Τα ποσά των φόρων που επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας, έχουν ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Τρέχων φόρος εισοδήματος περιόδου	-574.977	-415.806

Καταλογισμός διαφορών		
φορολογικού ελέγχου προηγούμενων	0	-83.481
χρήσεων		
Λοιποί φόροι	0	-143.587
Αναβαλλόμενη φορολογία	200.180	281.515
Σύνολο	-374.797	-361.359

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Τρέχων φόρος εισοδήματος περιόδου	-318.775	-2.732
Λοιποί φόροι	0	-143.587
Αναβαλλόμενη φορολογία	-44.952	150.766
Σύνολο	-363.727	4.448

Ο φόρος, επί των κερδών προ φόρων της Εταιρείας, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον σταθμισμένο μέσο συντελεστή φόρου, επί των κερδών της.

Η διαφορά έχει ως εξής:

Ο Όμιλος

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Κέρδη/(Ζημιές) περιόδου προ φόρων	-1.177.325	-2.038.715
Φορολογικός Συντελεστής	29%	29%
Φόροι υπολογιζόμενοι με τον ισχύοντα συντελεστή στα λογιστικά κέρδη	341.424	591.227
Φόρος επί αποτελεσμάτων μη αναγνωριζόμενα για φορολογικούς σκοπούς	-377.983	-266.365
Λοιποί φόροι	0	-143.587
Προσαρμογή στους τρέχοντες συντελεστές	159.501	0
Μόνιμες διαφορές φόρου	-436.478	-563.592
Διαφορά συντελεστών φορολόγησης αλλοδαπών εταιρειών	-80.443	20.957
Φόρος Εισοδήματος	-374.797	-361.360

Η Εταιρεία

	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Κέρδη/(Ζημιές) περιόδου προ φόρων	-321.636	-1.471.436
Φορολογικός Συντελεστής	29%	29%
Φόροι υπολογιζόμενοι με τον ισχύοντα συντελεστή στα λογιστικά κέρδη	93.274	426.717
Φόρος επί αποτελεσμάτων μη αναγνωριζόμενα για φορολογικούς σκοπούς	-352.527	-266.365
Λοιποί φόροι	0	-143.587
Προσαρμογή στους τρέχοντες συντελεστές	140.319	0
Μόνιμες διαφορές φόρου	-244.793	-12.317
Φόρος Εισοδήματος	-363.727	4.448

31. Πρόταση μη διανομής μερίσματος – καταβληθέντα μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση της χρήσης 2019 την μη διανομή μερίσματος λόγω σωρευμένου ποσού ζημιών προηγούμενων χρήσεων. Μη διανομή μερίσματος αποφασίστηκε για τους ίδιους λόγους και από την Τακτική Γενική Συνέλευση της προηγούμενης χρήσης 2018.

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα πλαίσια της λειτουργικής δραστηριότητας, τα αποθέματα και οι υπηρεσίες προέρχονται εκτός των άλλων και από έναν αριθμό συνεταιριών του Ομίλου. Αυτές οι συναλλαγές περιλαμβάνουν και εταιρείες στις οποίες υπάρχει συμμετοχή από την Εταιρεία. Οι συναλλαγές με αυτές τις εταιρείες πραγματοποιούνται σε καθαρά εμπορική βάση και σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσεως ή περιεχομένου η οποία να είναι ουσιώδης για τον Όμιλο, ή τις εταιρείες και τα άτομα που συνδέονται στενά με αυτόν, και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον. Οι εμπορικές συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτή

πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2018 δεν διαφοροποιήθηκαν αναλογικά με τις αντίστοιχες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης 2017.

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
Πωλήσεις αγαθών/υπηρεσιών	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Θυγατρικές	0	0	10.600.527	7.142.659
Συγγενείς	6.000	6.000	6.000	6.000
Άλλα συνδεδεμένα μέρη	0	116.449	0	116.449
Σύνολο	6.000	122.449	10.606.527	7.265.109
Αγορές αγαθών - παγίων/υπηρεσίες/έξοδα	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Θυγατρικές	0	0	1.630.770	2.206.650
Συγγενείς	0	8.667	0	8.667
Άλλα συνδεδεμένα μέρη	0	1.358	0	1.358
Σύνολο	0	10.024	1.630.770	2.216.674
Απαιτήσεις	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Θυγατρικές	0	0	15.569.633	12.858.124
Συγγενείς	579.922	791.497	579.922	791.497
Άλλα συνδεδεμένα μέρη	0	15.962	0	15.962
Σύνολο	579.922	807.459	16.149.555	13.665.582
Υποχρεώσεις προς προμηθευτές/πιστωτές	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Θυγατρικές	0	0	1.406.464	1.123.520
Συγγενείς	992	911	992	911
Άλλα συνδεδεμένα μέρη	634	0	634	0
Σύνολο	1.626	911	1.408.089	1.124.430
Αμοιβές κύριων διοικητικών στελεχών	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Βραχυπρόθεσμες παροχές	1.276.185	2.022.258	1.276.185	2.022.258
Σύνολο	1.276.185	2.022.258	1.276.185	2.022.258
Απαιτήσεις κύριων διοικητικών στελεχών	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Βασικά διοικητικά στελέχη	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	0
Υποχρεώσεις κύριων διοικητικών στελεχών	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Βασικά διοικητικά στελέχη	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	0	0

Από τις ανωτέρω συναλλαγές, οι συναλλαγές και υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρίες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

33. Δεσμεύσεις

Επί των παγίων στοιχείων, κυριότητας της Ομίλου δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη στην περίοδο 1/1 – 31/12/2018 καθώς και στην προηγούμενη χρήση 2017. Επίσης δεν υπάρχουν σε ισχύ δεσμεύσεις αγοράς παγίων.

Οι δεσμεύσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, για συμβάσεις που έχει στην κατοχή της, αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος	
Μισθώσεις αυτοκινήτων	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Έως 1 έτος	269.691	294.171
2 - 5 έτη	288.899	486.783
5 έτη και άνω	0	0
Σύνολο	558.589	780.954

Μισθώσεις ακινήτων	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Έως 1 έτος	730.678	663.617
2 - 5 έτη	2.400.711	2.361.637
5 έτη και άνω	0	0
Σύνολο	3.131.387	3.025.252

Η Εταιρεία

Μισθώσεις αυτοκινήτων	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Έως 1 έτος	258.326	279.290
2 - 5 έτη	276.685	457.036
5 έτη και άνω	0	0
Σύνολο	535.011	736.327

Μισθώσεις ακινήτων	1/1 - 31/12/18	1/1 - 31/12/17
Έως 1 έτος	288.000	288.000
2 - 5 έτη	630.000	1.152.000
5 έτη και άνω	0	0
Σύνολο	918.000	1.440.000

34. Προσαρμοσμένα κέρδη και ζημιές αναδιοργάνωσης

Ο Όμιλος και η Εταιρεία παρουσίασαν κατά την παρουσιαζόμενη χρήση 2018 ζημιές από αναδιοργάνωση ποσού ύψους € 447.410 και € 147.236 αντίστοιχα.

Το κονδύλι ποσού € 447.410 για τον Όμιλο αφορά:

- ζημία απαξίωσης ή καταστροφής αποθεμάτων ποσού € 49.728
- έξοδα αναδιοργάνωσης € 397.682

Το κονδύλι ποσού € 147.236 για την Εταιρεία αφορά έξοδα αναδιοργάνωσης.

Σημειώνεται ότι τα κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) για τον Όμιλο και για την Εταιρεία ανήλθαν για τη χρήση του 2018 σε ποσό ύψους € 6.633.296 και € 8.673.488, αντίστοιχα. Το EBITDA για τον Όμιλο και για την Εταιρεία στην προηγούμενη χρήση 2017 ανήλθε σε ποσό ύψους € 5.786.490 και € 6.293.762, αντίστοιχα.

Τέλος, τα προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων (EBITDA) κατά το ποσό των προαναφερόμενων ζημιών αναδιοργάνωσης για τον Όμιλο και για την Εταιρεία ανήλθαν για τη χρήση του 2018 σε ποσό ύψους € 7.080.706 και € 8.749.546, αντίστοιχα. Το εν λόγω κονδύλι για τον Όμιλο και για την Εταιρεία στην προηγούμενη χρήση 2017 ανήλθε σε ποσό ύψους € 7.620.836 και € 8.021.081, αντίστοιχα.

Ο υπολογισμός του παραπάνω προσαρμοσμένου EBITDA, με αντίστοιχη επίδραση στα ίδια κεφάλαια είναι σύμφωνος και με το σχετικό ορισμό για τον υπολογισμό του EBITDA (προσαρμοσμένο) κατά τον υπολογισμό των δεικτών στην από 25 Νοεμβρίου 2016 σύμβαση ομολογιακού δανείου της εταιρίας (βλέπε σχετικά την παραπάνω υπ' αριθμ. 20 σημείωση).

35. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις

Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Από τη χρήση 2011 και μετά, οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Για τις χρήσεις 2011 - 2017 ο έλεγχος αυτός για όλες τις ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έχει ολοκληρωθεί με τη χορήγηση των σχετικών εκθέσεων φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη. Ο έλεγχος της χρήσης 2018 βρίσκεται σε εξέλιξη, με βάση τις διατάξεις του Άρθρου 65^Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4174/2017), και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου έχουν ως εξής:

Εταιρεία	Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις
Κορρές Α.Ε. Φυσικά Προϊόντα	2018
Κίνγκς εντ Κουήνς Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	2010, 2018
Κορρές Ομοιοπαθητικά Α.Ε.	2010, 2018
Προϊόντα Κρόκου Κοζάνης Α.Ε.Β.Ε.	2010, 2018
Korres D-A-CH	2010 - 2018
Φαρμακον Βορείου Ελλάδος Α.Ε.Β.Ε.	2010, 2018
Φύτο Τουέλβ Α.Ε.Ε.	2010, 2014-2018

Korres Retail UK Ltd	2010, 2018
Alysos A.E.	2013 - 2018
Korres USA Ltd.	2013 - 2018
Back Yard Lab Ltd	2013 - 2018
Back Yard Design IKE	2016 - 2018

Λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Υφίσταται εκκρεμοδικία της θυγατρικής εταιρείας «Korres USA Ltd.» με τρίτο η οποία κατ'εκτίμηση της Διοίκησης του Ομίλου δεν θα έχει ουσιώδη επίδραση.

Εκτός της ανωτέρω εκκρεμοδικίας, δεν υπάρχουν άλλες επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές, καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου την 31/12/2018.

36. Αμοιβές ελεγκτών

Οι αμοιβές που χρεώθηκαν από την PwC Ελλάδος ανήλθαν σε ποσό € 72 χιλ (2017: € 66 χιλ) για τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων

Δεν έχει λάβει χώρα άλλο γεγονός μεταγενέστερο της 31/12/2018 και πριν την ημ/νία έγκρισης των επισυναπτόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου.

Μεταμόρφωση, 24 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΚΑΙ
ΔΙΕΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΡΡΕΣ
Α.Δ.Τ. ΑΜ 218889

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΝΕΔΙΩΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 509188

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΚΟΥΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 523783